

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Güclü küləklə bağlı
sarı və narıncı
xəbərdarlıq
verildi
yazısı səh.13-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 29 iyun-1 iyul 2024-cü il Şənbə № 111 (8484) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

O'Braynın Bakı səfərində ilginclik detal - Zəngəzur dəhlizi...

ABŞ-ın niyə tələsdiyi bilindi; "Ağ Ev Azərbaycanla Ermənistan arasında kommunikasiyaların açılmasında və bunun üçün də sülh sazişinin imzalanmasında maraqlıdır"

yazısı səh.5-də

AŞ PA-dan növbəti saxtakarlıq - "Bakıda qanunsuz saxlanılan ermənilər..."

yazısı səh.9-də

Deputatlar parlamentdə son istək və təklifləri səsəndirdilər

yazısı səh.6-də

Vaşinqton və Moskva arasında Ukrayna ilə bağlı ilk - gələn ay...

yazısı səh.12-də

İrəvanla sülhə əsas əngəlin aşılacağı gün - Bakının səbri bitir

yazısı səh.8-də

Qarabağda tullantılar çay yataqlarına tökülməyəcək

yazısı səh.14-də

Bakı Fransız Liseyi Təhsil Kompleksi ləğv olundu

yazısı səh.7-də

Torpaq Məcəlləsinə dəyişiklik ekspert və sahibkarları qane etmir

yazısı səh.13-də

Külli miqdarda narkotikin ölkəmizə keçirilməsinin qarşısı alındı

yazısı səh.14-də

Rusiyada ölüm hökmünün bərpası imkanları müzakirə olunur

yazısı səh.2-də

"16-lar"dan biri də Türkiyə - AÇ-24-də çempionluq şansları...

yazısı səh.15-də

SEÇKİ HƏYƏCANI BAŞLADI - GÖZLƏR YAP-DA

Prezident parlamenti buraxdı və sentyabrın 1-nə seçki gününü təyin etdi; bu yay siyasi hərarət yüksək olacaq; siyasilərdən açıqlamalar

yazısı səh.3-də

Yerli kərə yağının qiyməti niyə bahalashıb? - xaricə ixrac ediriksə...

İstehsalçılar daxili tələbatı tam təmin edə bilməsələr də, ixraca icazə almaq üçün yetərli arqumentlər gətirə biliblər...

yazısı səh.10-də

Makron Fransanın özünüifşası - ya Azərbaycanla olursan, ya da Qafqazda olursan!

yazısı səh.4-də

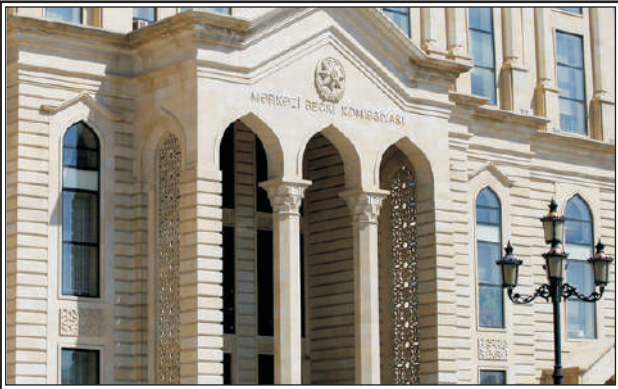
Elxan Şahinoğlu: "İrəvan Bakının tələbinin yerinə yetirilməsini sonrakı illərə saxlamaq istəyir"

yazısı səh.8-də

Ceyhun Bayramov: "Ermənistanın hərbiləşmə siyasəti bölgədə sülh və sabitliyə xidmət etmir"

yazısı səh.2-də

MSK-nın növbədənənar parlament seçkiləri ilə əlaqədar ilk iclası keçiriləcək

Bu gün Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) növbədənənar parlament seçkiləri ilə əlaqədar iclası keçiriləcək.

APA-nın xəbərinə görə, iclasda "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənənar seçkilərin hazırlanması, keçirilməsi üzrə əsas hərəkət və tədbirlərin Təqvim Planı" qəbul ediləcək, MSK-nın nəzdində ekspert qrupu və işçi qrupu yaradılacaq.

Qeyd edək ki, iyunun 20-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) İdarə Heyətinin iclasında YAP-ı Milli Məclisdə təmsil edən deputatlara altıncı çağırış Milli Məclisin buraxılması və növbədənənar seçkilərin təyin edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət olunması üçün təşəbbüs göstərmələrinin tövsiyə edilməsi barədə qərar qəbul edilib.

Milli Məclisin iyunun 21-də keçirilən plenar iclasında YAP deputatlarının təşəbbüsü müzakirə olunub, qərar qəbul edilib. Deputatlar parlamentin buraxılması və növbədənənar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Prezidentinə müraciət ediblər.

İyunun 27-də Konstitusiya Məhkəməsinin Plenumunun iclası keçirilib və iclasın yekununda Milli Məclisin buraxılmasının Konstitusiyaya uyğun olması barədə qərar qəbul edilib.

Prezident İlham Əliyev iyunun 28-də "Altıncı çağırış Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin buraxılması və Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənənar seçkilərin təyin edilməsi haqqında" sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, Milli Məclisə növbədənənar seçkilər 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilib.

Hakan Fidan Zelenskinin Ofisinin rəhbəri və müdafiə naziri ilə görüşüb

Türkiyə xarici işlər naziri Hakan Fidan Ankarada Ukrayna Prezident Ofisinin rəhbəri Andrey Yermak və müdafiə naziri Rüstəm Umerov ilə görüşüb.

APA-nın Türkiyə müxbirinin verdiyi xəbəre görə, bu barədə Türkiyə XİN məlumat yayıb.

Naxçıvan Ali Məclisinə seçkilər təyin olundu

Naxçıvan Ali Məclisi buraxılıb, sentyabrın 1-nə seçkilər təyin olunub.

"Report"un yerli bürosu xəbər verir ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri iyunun 28-də bununla bağlı sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinə sentyabrın 1-nə seçkilər təyin edilib.

Ceyhun Bayramov: "Ermənistanın hərbi əməliyyat siyasəti bölgədə sülh və sabitliyə xidmət etmir"

Xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ölkəmizdə səfərdə olan ABŞ dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisi Ceyms O'Brayn ilə görüşüb.

XİN-dən APA-ya verilən xəbəre görə, görüş zamanı iki ölkə arasında ikitərəfli və çoxtərəfli gündəlikdə duran məsələlər, habelə Azərbaycan və Ermənistan arasında ikitərəfli əsasda normalaşma prosesinin cari vəziyyəti və perspektivləri, eləcə də regional məsələlər müzakirə olunub.

Azərbaycanla ABŞ ara-

sında bir sıra istiqamətlərdə tarixi əlaqələr və qarşılıqlı maraqlar çərçivəsində ikitərəfli münasibətlərin inkişaf etdirilməsinin əhəmiyyəti görüşdə qeyd olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov postmünaqişə dövründə bölgədə vəziyyət, Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh sazişi üzrə aparılan danışıqlar barədə qarşı tərəfə məlumat verib. Azərbaycanın Ermənistanla sülh prosesinin əsas elementlərinin təşəbbüskarı kimi bölgədə sülh və sabitliyin bərqərar edilməsində maraqlı tərəf olduğu xatırlanıb.

Layihə üzrə əhəmiyyətli irəliləyişə baxmayaraq, Ermənistanın konstitusiyasında və qanunvericilik aktlarında, ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı davam edən iddialardan əl çəkməyin, konstitusiyaya dəyişik edilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Bununla yanaşı, Ermənistanın hərbi əməliyyat siyasətinin bölgədə sülh və sabitliyə xidmət etmədiyini bildirilib.

Görüşdə habelə qarşılıqlı maraq doğuran digər ikitərəfli və regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Qısamüddətli geomaqnit qasırğası gözlənilir

Qısamüddətli geomaqnit qasırğası gözlənilir.

Bu barədə APA-ya Bakı Dövlət Universitetinin Fizika fakültəsinin Astrofizika kafedrasından məlumat verilib. Bildirilib ki, hazırda Günəş aktivliyi aşağı səviyyədədir, bir neçə oblastda Yerə demək olar ki, təsiri olma-

yan C sinif alışımlar olub. Günəşin diskinin cənub-qərb kənarında 27 iyun tarixində tac kütlə atılması müşahidə olunub. İyulun 1-də gecə saatlarında bunun Yerə zəif təsiri proqnozlaşdırılır.

Məlumatla görə, geomaqnit sahə ümumiyyətlə sakit sə-

viyyədə olacaq, 28-29 iyun tarixlərində qeyri-stabil hala keçəcək, iyunun 30-dan sakit səviyyəyə qayıdacaq. Geomaqnit aktivliyi göstərən Kp əmsali 29 iyun tarixində səhər saatlarında 3-4,8 intervalında dəyişəcək, saat 10.00-dan sonra isə 1,5-2,5 intervalında stabil olacaqdır.

Rusiyada ölüm hökmünün bərpası imkanları müzakirə olunur

usiya İstintaq Komitəsinin sədri Aleksandr Bastrikin ölüm hökmünün bərpa olunması imkanlarını nəzərdən keçirməyi təklif edib.

APA-nın Moskva müxbiri xəbər verir ki, bu barədə Rusiyanın dövlət KİV-i məlumat yayıb.

Bildirilib ki, Bastrikin ölüm hökmünə qoyulan moratoriumun ləğvi imkanlarının nəzərdən keçirilməsini təklif edib.

Qeyd edək ki, 1997-ci ildə Rusiya Federasiyasında ölüm hökmü ləğv edilib.

Aİ Rusiyaya qarşı sanksiyaları genişləndirib

Aİ Ukrayna münaqişəsi ilə bağlı Rusiyaya qarşı sanksiyaları genişləndirib.

APA xarici KİV-ə istinadən xəbər verir ki, siyahıya iki şəxs və dörd təşkilat əlavə edilib.

Məhdudiyyətlərə Rusiyanın ən böyük dəmir yolu operatoru "TransContainer" və onun direktoru da daxil edilib.

Yasamalda 10 kiloqram narkotik dövriyyədən çıxarılıb

Yasamal Rayon Polis İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən may-iyun ayları ərzində keçirilən tədbirlərlə narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi və satışı ilə bağlı 120 fakt müəyyən edilib.

Bu barədə Musavat.com-a Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, qanunsuz dövriyyədən 6 kiloqram marixuana, 3 kiloqram heroin və 1 kiloqram psixotrop maddə metamfetamin çıxarılıb. Saxlanılanlar bir neçəsi narkotikləri sosial şəbəkələrdə tanımadıqları İran vətəndaşlarından onlayn yolla şəxsi istifadələri ilə yanaşı paytaxt ərazisində satmaq məqsədi ilə əldə etdiklərini bildiriblər.

Faktlarla bağlı araşdırmalar aparılır. Narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı əməliyyatlar fasiləsiz olaraq davam etdirilir.

Prezident İlham Əliyev iyunun 28-də altıncı çağırış Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin buraxılması və Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənkənar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda deyilir: "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə növbədənkənar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2024-cü il 21 iyun tarixli 1174-VIQR nömrəli Qərarını və "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə növbədənkənar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2024-cü il 21 iyun tarixli Qərarının Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun 2024-cü il 27 iyun tarixli Qərarını nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 981-ci maddəsinin I hissəsini və 109-cu maddəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

1. Altıncı çağırış Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi buraxılsın.

Seçki həyəcanı başladı - gözlər YAP-da

Prezident parlamenti buraxdı və sentyabrın 1-nə seçki gününü təyin etdi; bu yay siyasi hərarət yüksək olacaq; siyasilərdən açıqlamalar

2. Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənkənar seçkilər 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilsin".

Beləliklə, ölkədə seçki həyəcanı başladı.

Hazırda gözlər ən çox YAP-dadır. Çünki hakim partiyanın namizədlərini elan etməsi iddialar üçün vacib amildir.

Yeni Azərbaycan Partiyası Mərkəzi Aparatının İn-

formasiya texnologiyaları və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Nurlan Qələndərli isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında qeyd etdi ki, hələ ki, namizədlər belli deyil.

Nəzərə çatdıraraq ki, əksər partiyalar seçkilərdə iştirak qərarı verib.

Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının (AMİP) sədri Arzuxan Əlizadə "Yeni Mü-

savat"a açıqlamasında bildirdi ki, partiya namizədlərini müəyyən edib:

"Ölkə başçısının seçki gününün təyin edilməsi ilə bağlı sərəncamını gözləyirik. Seçki Məcəlləsinə müvafiq olaraq, prezidentin seçki gününü təyin etməsi ilə bağlı qərar mətbuatda rəsmi dərc olunduğu gündən etibarən namizədliklərin irəli sürülməsi proseduru

başlayır. Namizədlər həm öz təşəbbüsləri ilə, həm də təmsil olunduqları partiyalar tərəfindən irəli sürülə bilərlər. Bununla bağlı partiyaların qərarı olacaq. Amma bir nüansa diqqət yetirmək istəyirəm ki, partiya namizədlərinin irəli sürülməsi zamanı bir çox əlavə sənəd tələb olunduğu üçün bir çox halda partiya üzvləri partiyalılıqlarını göstərməklə öz təşəbbüsləri ilə müvafiq dairələrə namizədliklərini irəli sürürlər. İlk olaraq namizədlik irəli sürüldükdən sonra dairə seçki məntəqələri tərəfindən imza vərəqələri ve-

fevral ayında ayrı-ayrı dairələr üzrə kimlərin namizəd olacağı ilə bağlı sorğu keçirilib. Anketlər tərtib olunaraq mərkəzi qərargaha təqdim olunub. Ən qısa zamanda namizədlərin adları açıqlanacaq".

Əlaqə saxladığımız digər siyasi qurumların nümayəndələri də prosedur üzrə namizədlərini yaxın günlərdə açıqlayacaqlarını, hələlik konkret dairələr üzrə iddiaların belli olmadığını dedilər.

Qeyd edək ki, hazırkı deputatların səlahiyyət müddəti növbədənkənar seçki-

lir. Namizədlər ən azı 450 etibarlı səs toplayaraq dairə seçki komissiyasına təqdim etməlidirlər. Sənədlər qanunamüvafiq qəbul edilərsə, namizədlik qeydə alınır. Təbii ki, seçki kampaniyasının yayın ən isti dövrünə düşməsi müəyyən problemlər yaradacaq. Hesab edirəm ki, qarşısı alına biləcək narahatlıqlar olacaq. Namizədlərimiz müəyyən edilib. Hələ

lərdən və parlamentin yeni tərkibi formalaşandan sonra bitəcək.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının 87-ci maddəsinə görə, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatlarının səlahiyyətləri Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin yeni çağırışının ilk iclas günü bitir.

Nigar HƏSƏNLİ,
"Yeni Müsavat"

"ABŞ Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh imkanını görür"

Dövlət katibinin köməkçisi: "Vaşinqton Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri (XİN) arasında görüş keçirməyə hazırdır"

"Bizim Azərbaycanla bir çox sahədə güclü və səmərəli tərəfdaşlığımız var. Biz əməkdaşlıq sahələrini daha çox gücləndirmək və genişləndirmək istəyirik".

APA xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycanda səfərdə olan Amerika Birləşmiş Ştatları Dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisi Ceyms O'Brayn jurnalistlər üçün keçirdiyi brifinqdə bildirib.

"Bugünkü görüşlərdə regiondakı vəziyyətə və hökumətlərimizin birlikdə daha çox, effektiv şəkildə işləmək imkanlarını nəzərdən keçirdik. Müzakirə etdiyimiz konkret məsələlərdən bir neçəsini qeyd edəcəm. Xüsusilə Prezidentlə, sonra xarici işlər naziri, milli təhlükəsizlik müşaviri və xüsusi layihələr üzrə müşavirlə biz Orta Asiyadan Atlantik okeanına qədər regiondakı vəziyyəti nəzər-

dən keçirdik. Son illər ərzində baş verən hadisələrin Azərbaycanın bu regionun siyasətinin yenidən formalaşmasında mərkəzi rol oynamasına necə şərait yaratdığına nəzər salsaq, Ermənistanla sülh əldə etmək üçün mühüm məqamı görürük. Bu həm ölkələr

arasında onilliklər boyu davam edən mübahisəni həll etmək, həm də gələcəkdə sülh yolu ilə qonşuluq münasibətləri qurmağa imkan verən bir yoldur".

O bildirib ki, bu proses həm də bütövlükdə bölgəyə fayda verəcək.

"Çünki düşünürük ki, on-

ların (Azərbaycan və Ermənistan - red.) əməkdaşlığı həm bəzi mənfi maraqları ola biləcək qonşularla təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığı yaxşılaşdıracaq, həm də malların Mərkəzi Asiyadan, Azərbaycandan, oradan da Gürcüstan və Ermənistandan keçməklə,

qlobal bazarlara daşınmasına şərait yaradacaq. Bu hər bir ölkə üçün yaxşı olacaq və əsas tranzit ölkələri - Azərbaycan və Ermənistan-da böyük iqtisadi imkanlar yaradacaq. Biz bunun üzərində işləməyin vacibliyini müzakirə edirik və, hər iki tərəf, bunun reallaşmasında çox maraqlı olduqlarını söyləyirlər".

Ceyms O'Brayn jurnalistlərə açıqlamasında deyib ki, Vaşinqton Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri (XİN) arasında görüş keçirməyə hazırdır.

"Söhbət hər iki tərəf üçün nəyin daha faydalı olacağından gedir. Ümid edirəm ki, xarici işlər nazirləri ən qısa zamanda görüşmək imkanı tapaçaqlar. Əgər bu, Vaşinqtonda baş verərsə, biz oynaya biləcəyimiz roldan asılı olmayaraq, onları məmnuniyyətlə qəbul edəcəyik. Ancaq bir çox kanallar var və hər iki tərəf effektiv birbaşa əlaqəni dəstəkləyirlər. Biz bu prosedə dost kimi iştirak edirik", - o bildirib.

ABŞ Azərbaycanı BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının

29-cu sessiyasının (COP29) uğurlu keçirilməsində dəstəkləyir.

"Report" xəbər verir ki, bunu da jurnalistlərə açıqlamasında ABŞ Dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisi Ceyms O'Brayn deyib.

"ABŞ Azərbaycanın bu razılaşmada oynadığı rolunu qətiyyətlə dəstəkləyib. İmkanlarımız daxilində konsultasiya və texniki dəstək verdik. Hesab edirik ki, iqlim dəyişikliyi dünyaya üçün əsas problemdir. COP29 isə bərpa olunan enerji mənbələrinə keçid sürətləndirilməsi və iqlim dəyişikliyinə təsirlərinin aradan qaldırılması üçün vacib olan bəzi məsələlər üzrə real irəliləyiş əldə etmək imkanı verir. Buna görə də Azərbaycanın bu istiqamətdə irəliləməsi bizi ruhlandırır", - o vurğulayıb.

Qeyd edək ki, bu ilin noyabrında Bakıda BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) keçiriləcək. Bu qərar 2023-cü il dekabrın 11-də Dubayda keçirilən COP28 plenar iclasında qəbul edilib.

Makron Fransanın Azərbaycanla qarşı proksi müharibəsi, onun tərkib hissəsi kimi informasiya savaşı davam edir. Lakin Ermənistan vasitəsilə Güney Qafqaza soxulmaq istəyən Parisin planları hər dəfə regionun həlledici dövlətinin ciddi müqaviməti nəticəsində puç olmaqdadır.

Fransa isə bölgəyə həm də guya Ermənistanla Azərbaycan tərəfdən hücum təhlükəsi olması haqda uydurmanı tirajlayaraq yerləşməyə çalışır. Üstəlik, kapitulyant ölkəni silahlandıraraq ölkələrin önündə getməklə Paris İrəvanla Bakı arasında sülh sənədinin imzalanmasını çətinləşdirir, çünki silahlanan Ermənistan revanşist ovqata köklənərək konstruktiv mövqeyə tutmağa meyllənir.

Bu arada Fransa Hərbi Hava Qüvvələrinin polkovniki Bruno Kuhn "2024 APRI Forumu"nda çıxışı zamanı Parisin Azərbaycanla, Cənubi Qafqazla bağlı siyasətini faş edən fikirlər söyləyib. Sitat: "Cənubi Qafqazdakı proseslərdə iştirak etmək Fransanın əsas siyasi məqsədlərindən biridir. Fransa Ermənistanla kənar-

Makron Fransasının özünü ifsası - ya Azərbaycanla olursan, ya da Qafqazda olursan!

Politoloq: "Bu proses Makron hakimiyyətinin yaxın zamanlarda keçiriləcək seçkilərdə iqtidardan gedəcəyindən sonra da davam edəcək"

Politoloq Anar Əliyev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Azərbaycanın son dövrlər sərgilədiyi qətiyyətli mövqe, xüsusilə də müstəqil xarici siyasət və Cənubi Qafqazda uzun onilliklər ərzində bu bölgəni nəzarət altına almaq istiqamətində beynəlxalq səviyyədə gedən mübarizədə Fransanın destruktiv rolunun ifşa edilməsi istiqamətində Bakının atdığı addımlar Paris tərəfindən kəskin qarşılanıb. Xüsusilə Makron hakimiyyəti dövründə Azərbaycan-Fransa münasibətlərinə xələl gətirə biləcək

Fransanın bölgədəki öz maraqlarını təmin etmə cəhdləri zəifləmiş oldu. Təbii ki, Fransa kimi imperiya təcürbəsi olan və bu gün də müstəmləkəçilik siyasətini həyata keçirməyə çalışan dövlət Azərbaycanın bu davranışlarını, müstəqil iradə nümayiş etdirməsini bağışlamaıyacaqdı. Bu, gözlənilən idi. Bunun nəticəsidir ki, son illər biz Fransa tərəfindən absurd, reallıqlara qətiyyəyən uyğun olmayan, beynəlxalq hüququn prinsipləri ilə ziddiyyət təşkil edən açıqlamalara eşitməyə başladırıq. Təsə-

düşüncəsindən xilas olmağı bacarmayan, imperiya ərazilərini azad etməyi qəbul etməyən dövlətdir: "Ona görə də hesab edirəm ki, Fransa bu çirkin siyasətini davam etdirəcək. Demokratiya pərdəsi ilə özünü pərdələyən Fransa Azərbaycanın yaratdığı yeni reallıqları asan qəbul etmək istəmir. Fransa Azərbaycanın yaratdığı reallıqları nə qədər tez qəbul edəcəksə bir o qədər dünyamız, bölgəmiz və Fransa maraqları üçün uğurlu olacaq. Amma Fransa yanlış siyasətindən, qa-

"Paşinyan iqtidarı AI ilə bağlı referendum keçirməz, çünki..."

"Ermənistanın Avropa İttifaqına üzvlüklə bağlı müraciəti məsələsi bir neçə aylıq fasilədən sonra yenidən gündəmə gəlib və bütün bunlar Paşinyanın tam ştatlı "müxalifətçilərinin" sayəsində baş verib".

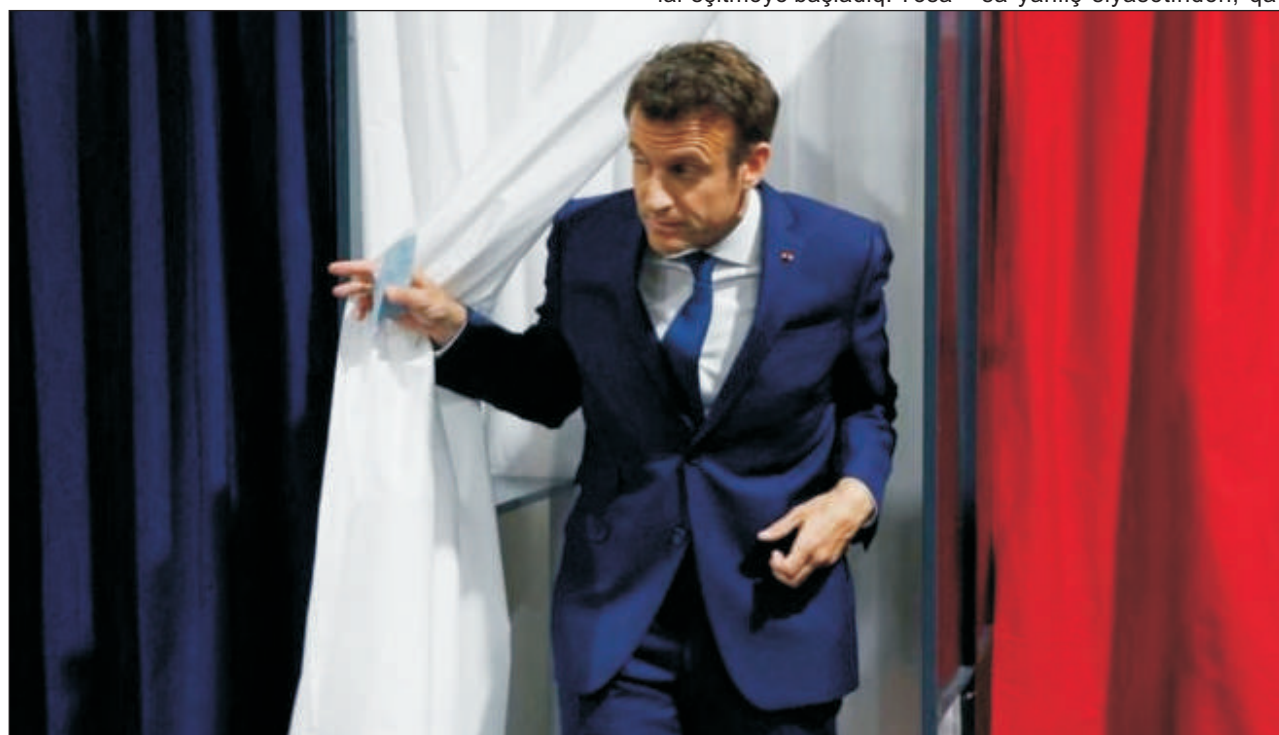
Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə "Hraparak" qəzeti yazıb.

"Arman Babacanyan, Aram Sarkisyan, Tigran Xzmalıyan, Hovsep Xurşudyan və başqaları hakimiyyətdən bu məsələ ilə bağlı referendum keçirməyi tələb edirlər. "Yox" cavabı Ermənistanın xarici siyasətinin əvvəlki rusiyapərəst xəttinin davamı kimi qiymətləndiriləcək.

Ötən həftə hakimiyyət bununla bağlı dinləmələr təşkil edib. Dünən isə Ermənistan parlamentinin spikeri Latviyada İrəvanın Avropa İttifaqı dəyərlərini bölüşdüyünü və AI-nin bir hissəsi olmaq istədiyini deyib.

Lakin pərdə arxasında hakimiyyət belə bir referendumun baş tutmayacağına əmindir - bu, sadəcə piar kampaniyasıdır. Hakimiyyət Rusiyanın reaksiyasından qorxaraq "qırmızı xətt"i keçməyə cəsarət etməyəcək", - deyir qəzet qeyd edib.

■ Musavat.com

dan hücumu (Azərbaycan nəzərdə tutulur - red.) imkansız səviyyəyə çatdırmaq istəyir. Paris Azərbaycanın Ermənistan-Fransa hərbi razılaşmaları ilə bağlı "ağressiv" bəyanatlarından təəssüf və narahatlığını bildirir. Yeni Kaledoniyada etirazların başlamasına bir həftə qalmış Yeni Kaledoniyalı deputatlardan biri Bakıya səfər edib. Fransa Azərbaycanın bu iğtişaslarda əli olduğuna inanır. Fransa hakimiyyəti bu istiqamətdə işləyir".

Makron Fransasının bu ağressiv və ağılsız siyasəti əlbəttə ki, həm də Azərbaycanın əsas strateji müttəfiqi Türkiyənin regiondakı yerini laxlatmaq məramından qaynaqlanır, nəinki Ermənistanı müdafiə etmək məramından.

Belə cəhdlər daha nə qədər davam edəcək? Makronun hakimiyyətdən gedışı ilə Azərbaycanla düşmənçilik bitəcəkmi?

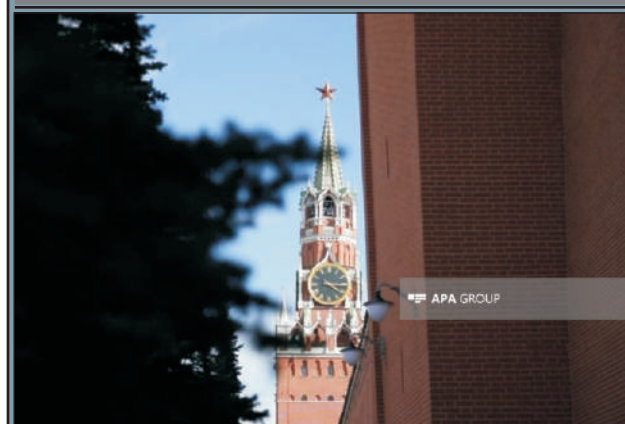
çox yanlış addımlara yol verilib. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin edib dövlət suverenliyini təmin elədikdən sonra Fransanın Ermənistan üzərindən Cənubi Qafqaza daxil olmaq və bölgəyə təsir imkanlarını formalaşdırmaq istiqamətində fəaliyyətinə çox ciddi zərbələr vurulmuş oldu. Çünki digər rəqibləri ilə müqayisədə Fransanın əsas istinad nöqtəsi məhz Ermənistanıdır: "Fransa Ermənistanı işğal nəticəsində əldə etdiyi nəticələri vəd etməklə Ermənistan üzərindən özünün imperiya maraqlarını qoruyub saxlamağa çalışırdı. Amma Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsi və 2023-cü ilin sentyabrında 23 saatlıq anti-terror tədbirləri ilə Fransanın və bir sıra Qərbi paytaxtlarının verdiyi vədlər puça çıxdı. Bununla da həmin dövlətlərin, xüsusilə də

düfi deyil ki, son dövrlər də Azərbaycanla qarşı qarayaxma kampaniyaları ard-arda xarakter daşımaqdadır. Azərbaycanın guya Ermənistanla hücum edə biləcəyi təhlükələrinin olduğuna işarə edilməsi Azərbaycanın aqressor ölkə olması fikrini yaratmağa hesablanıb. Bununla guya Ermənistanın qorunmağa məcbur olan tərəf olduğu rəyini dünyada formalaşdırmaq məqsədi güdür".

Politoloq qeyd etdi ki, Azərbaycanın absurd ittihamlara məruz qoyulması Fransa neoimperializm siyasətinin növbəti təzahürüdür. Bu proses Makron hakimiyyətinin yaxın zamanlarda keçiriləcək seçkilərdə iqtidardan gedəcəyindən sonra da davam edəcək. Çünki Fransa dövləti tarixi imperiya ənənələrini qoruyub saxlamağa çalışan, imperiya

rayaxmalarından əl çəkməyəcəksə hesab etməsin ki, Azərbaycan 1990-cı illərdəki yeni müstəqillik əldə etmiş zəif dövlətdir və onların təzyiqləri qarşısında geri çəkilməyəcək. Fizikanın təsir əksi təsirə bərabərdir qanunu siyasətdə Fransa-Azərbaycan münasibətlərində tam olaraq doğrultmaqdadır və davam edəcək. Fransa hansı münasibəti görmək istəyirsə məhz o münasibəti görəcək. Fransa Azərbaycana hansı pəncərədən baxacaqsə eyni münasibəti özünə qarşı görməyə hazır olmalıdır. Azərbaycanla yuxarıdan aşağı baxmaq siyasəti qurmaq mümkün deyil. Fransa Cənubi Qafqaz siyasətində uğur qazanmaq istəyirsə Azərbaycana qarşı yürütdükləri siyasəti əsaslı şəkildə dəyişməlidir".

■ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Kreml: "Rusiya ABŞ-ın seçki proseslərinə müdaxilə etmək niyyətində deyil"

Rusiya Federasiyası ABŞ-ın seçki proseslərinə heç vaxt müdaxilə etməyib və indi də müdaxilə etmək niyyətində deyil.

APA-nın Moskva müxbiri xəbər verir ki, bunu Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov bildirib.

Onun sözlərinə görə, ABŞ-nin seçki debatlarının Rusiya gündəmi ilə heç bir əlaqəsi yoxdur.

Peskov Kremlin ABŞ-da seçki debatları zamanı verilən bəyanatlarla tanış olacağını da söyləyib.

Kremlin sözcüsü Fransada seçki kampaniyası haqqında danışmış, qeyd edib ki, Fransadakı seçki kampaniyasının nəticəsi Moskvani maraqlandırır, lakin bu, Parisin daxili işidir.

Milli Məclisin növbədənəkar sessiyasının sonuncu iclası dünən, iyunun 28-də, spiker Sahibə Qafarovanın sədrliyi ilə keçirildi.

Deputat Vahid Əhmədov cari məsələlərə ayrılan vaxt ərzində çıxış edərkən diqqəti son günlər baş verən təbii fəlakətlərin ortaya çıxardığı fəsadlara yönəltdi. Bildirdi ki, ötən günlərdə Azərbaycan ərazisində baş verən təbii fəlakət ölkə ərazisində əhaliyə ciddi problemlər yaradıb. V.Əhmədov bildirdi ki, bu hadisələr zamanı dövlət qurumlarının üzərinə böyük yük düşür. Deputat qeyd etdi ki, FHN və yerli icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən yerlərə baxış keçirilməsinə, dağılmış yollar və körpülərin bərpası istiqamətində atılmış addımlara baxmayaraq, bir sıra problemlər qalmaqdadır. Millət vəkili bu mənada diqqəti sığorta məsələlərinə yönəltdi. Bildirdi ki, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi fermerləri əkin sahələrini sığorta etməyə təşviq etməli və maarifləndirmə işlərini genişləndirməlidir. V.Əhmədov qeyd etdi ki, təbii fəlakətin fəsadlarının aradan qaldırılması üçün dövlət qurumları və yerli icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən görülən işlərin ardınca daha ciddi qərarın qəbuluna zərurət var. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Nazirlər Kabineti xüsusi qərar qəbul etməli və əhaliyə yardım ilə bağlı müəyyən tədbirlər görülməlidir.

Mədəniyyət komitəsinin sədri Fazil Mustafa Milli Məclisin iclasındakı çıxışında evləncə ölkə prezidenti tərəfindən Milli Qəhrəman adı verilmiş şəhid Natiq Qasimovun anasına Prezident təqaüdünün verilməsinə diqqət çəkdi və bu addımı yüksək qiymətləndirdi. Bildirdi ki, hətta illər keçsə belə, Vətən qarşısında xidmətləri olmuş şəxslər unudulmur.

F.Mustafa daha sonra təhsildəki vəziyyətdən bəhs etdi. Bildirdi ki, bir sıra ölkələrdə olduğu kimi, Azərbaycanda da təhsil səfərbərliyinə başlamaq lazımdır.

F.Mustafa müəllimlərin sertifikasiyasından sonra əməkhaqqı artımına da yenidən baxılmasını zəruri saydı. Bildirdi ki, 30-a qədər bal toplayanlarla 50-dən yuxarı bal toplayanların eyni şkala üzrə qiymətləndirilməsinə yenidən baxılmalıdır. Onun sözlərinə görə, 30-la 50 arasında böyük məsafə var. 40-dan 50-dək bal toplayanlara əlavə artımlar verilməlidir. Biz təhsil səfərbərliyinə başlamalıyıq və ciddi dəyişikliklər etməliyik.

Sabir Rüstəmxanlı çıxışında bildirdi ki, parlament ötən iclaslarında ölkə vətəndaşları üçün vacib olan saysız-hesabsız vacib məsələləri müzakirə edərək qərarlar və qanunla qəbul edib. Xalq şairi qarşıdakı seçkilərdə deputat həmkarlarına uğurlar arzuladı: "Arzu edirəm ki, növbəti parlament də bu ənənələri davam etdirdirsin. Biz böyük qələbələrə sevinдик. Yeni tərkib daha böyük qələbələrə sevinir".

Akademik İsa Həbibbəyli də 6-cı çağırış Milli Məclisin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdi.

"Bu gün 6-cı çağırış Milli Məclisin son iclasıdır. Bizim

Deputatlar parlamentdə son istək və təklifləri səsəndirdilər

Sonuncu iclasda bir sıra mühüm qanunlar qəbul olundu

bütün tənqidlərimizə baxmayaraq hesab edirəm ki, 6-cı çağırış xalqımız üçün çox uğurlu və düşərli olub. Torpaqlarımızı işğaldan azad etməmişik, erməni vandalları tərəfindən dağıdılmış Qarabağ bərpa olunur, qaçqınlarımız öz yurd-yuvalarına döndür. Bundan böyük xoşbəxtlik ola bilməz".

Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədr müavini Qüdrət Həsənzadə bu fikirləri söylədi. Bildirdi ki, yəqin bu günlərdə cənab Prezidentin növbədənəkar seçkilər haqqında sərəncamı olacaq: "Növbəti seçkilərə qatılmayacaq həmkarlarımıza həyatlarında müvəffəqiyyətlər arzulayıram, seçkilərə qatılacaq həmkarlarımıza isə seçkilərdə uğurlar diləyirəm".

Müzakirələr zamanı Azərbaycanda parlamentarizm ənənələrinin formalaşmasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rolu xüsusi qeyd edilib. Çıxışlarda habelə VI çağırış Milli Məclisin səmərəli fəaliyyətindən söhbət açılıb, ötən müddət ərzində görülən işlər təqdirəlayiq hesab edilib, parlament diplomatiyasının ölkə Prezidentinin müəyyənləşdirdiyi istiqamət üzrə uğurla davam etdirildiyi bildirilib. Millət vəkilləri VI çağırış Milli Məclisin milli maraqların qorunmasında, ölkənin beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsində, global miqyasda Azərbaycan həqiqətlərinin təbliği istiqamətində öz üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirdiyini vurğuladılar. Sonra parlamentin sədri Sahibə Qafarova gündəliyə 15 məsələnin daxil edildiyini bildirdi və müzakirələrə başladı.

Iclasda İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Mahir Abbaszadə "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Qırğız Respublikası Nazirlər Kabineti arasında

da Azərbaycan-Qırğız İnkişaf Fondunun yaradılması haqqında Sazişə dəyişikliklərin edilməsi haqqında Əlavə Saziş" in təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsi ilə bağlı məlumat verdi.

Bildirildi ki, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Qırğız Respublikası Nazirlər Kabineti arasında Azərbaycan-Qırğız İnkişaf Fondunun yaradılması haqqında" Saziş 2022-ci il oktyabrın 11-də Bişkek şəhərində imzalanıb. Fondun yaradılmasında məqsəd iki ölkə arasında iqtisadi əməkdaşlığı inkişaf etdirməkdir. Müzakirəyə təqdim olunan Əlavə Saziş 2024-cü il aprelin 24-də Bakı şəhərində imzalanıb.

Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov sənədin əhəmiyyətindən danışaraq, onun türk dünyasında əlaqələrimizin inkişafına xidmət etdiyini, rəhbərlik etdiyi komitənin məsələyə dair müsbət rəy verdiyini söylədi.

Komitə sədri Siyavuş Novruzov məsələ barədə öz fikirlərini açıqladıqdan sonra qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edildi.

Sonra İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Elnur Allahverdiyev "Azərbaycan Respublikası ilə Qırğız Respublikası arasında gəlirlərə görə vergilərə münasibətdə ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsini təqdim etdi. Diqqətə çatdırdı ki, 2024-cü il aprelin 24-də Bakı şəhərində imzalanmış Saziş iki ölkə arasında iqtisadi əlaqələri genişləndirmək və vergi sahəsində əməkdaşlığı gücləndirməkdir. 31 maddədən ibarət olan Saziş razılığa gələn dövlətlərdən birinin və ya hər ikisinin rezidenti olan şəxslərə və vergitutma üsulundan asılı olmayaraq, razılığa gələn dövlət

və ya onun inzibati-ərazi, dövlət və ya yerli hakimiyyət orqanları tərəfindən gəlirlərə görə tutulan vergilərə tətbiq edilir. Sazişin tətbiq edildiyi vergilərin siyahısı və şərtləri ayrıca maddədə qeyd olunur. Sazişdə müxtəlif vasitələrdə əldə edilmiş gəlir və mənfəətə münasibətdə vergilərin tətbiq edilməsi şərtləri, qarşılıqlı əlaqəli müəssisələrə dair vergitutma qaydaları açıqlanır, dividendlərin, müxtəlif subyektlərə ödənilən faizlərin və royaltilərin vergiyə cəlb olunması prosedurlarına aydınlıq gətirilir. Bununla yanaşı, daşınmaz əmlak, müstəqil fərdi xidmətlər, maddəli işdən əldə olunan gəlir, qonorrarlar, müxtəlif peşə sahiblərinin əldə etdikləri gəlirlər, pensiyalar, dövlət qulluqçuları, tələbələr, elm işçiləri və digər kateqoriyalar üzrə vergitutma qaydaları əks olunur.

Sonra Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev "Şəhid adının əbədləşdirilməsi və şəhid ailələrinə edilən güzəştlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (üçüncü oxunuş) ilə bağlı məlumat verdi. O bildirdi ki, sənəd şəhid ailələrinin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması, mənzilə ehtiyacı olan şəhid ailələrinin dairəsinin genişləndirilməsi və əlçatanlığın təmin edilməsi məqsədi ilə hazırlanıb.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edildi.

Sonra Milli Məclis sədrinin müavini, parlamentin Gənclər və idman komitəsinin sədri Adil Əliyev növbəti məsələ - "Bədən tərbiyəsi və idman haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsini təqdim etdi. Bildirdi ki, "Bədən tərbiyəsi və idman haqqında" Qanunun 59-cu maddəsinə təklif olunan dəyişiklik paralimpiya sahəsində yüksək nəticə göstərmiş idmançıların və id-

man işçilərinin əməyinin qiymətləndirilməsini və paralimpiya təqaüdlərinin təsis olunmasını nəzərdə tutur. Vitse-spiker Adil Əliyev diqqətə çatdırdı ki, dəyişikliyə əsasən, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarına qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada xüsusi olimpiya təqaüdləri ilə yanaşı, paralimpiya təqaüdləri, fərdi təqaüdlər, dövlət mükafatları və fəxri adlar veriləcək. Bu da ölkəmizdə paralimpiya sahəsində fəaliyyət göstərən idmançıların və idman mütəxəssislərinin sosial rifahının yüksəldilməsinə, onların maddi təminatının yaxşılaşdırılmasına xidmət edəcək.

Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva parlamentin deputatları olduqları dövrdə Milli Məclisin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəlməsi naminə dəyərli işlər görüblər".

Spiker çıxışına yekun vuraraq qeyd etdi ki, Milli Məclis növbədənəkar sessiyasını uğurla başa çatdırır və bununla əlaqədar o, deputatlara səmərəli iş üçün təşəkkürünü bildirdi və Milli Məclisin növbədənəkar sessiyasını bağlı elan etdi.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib və Milli Məclisin növbədənəkar sessiyası başa çatdı.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edildi.

Gündəliyin sonuncu məsələsi - "Bələdiyyələrin statusu haqqında" və "Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş) qanun layihəsinə dair Regional məsələlər komitəsinin üzvü Səbinə Xasayeva məlumat verdi.

Müzakirədə parlamentin komitə sədrləri Fazil Mustafanın və Siyavuş Novruzovun, deputatlar Razi Nurullayevin və Kamran Bayramovun fikirləri dinləndikdən sonra qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edildi.

Iclasa yekun vuran Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova bildirdi ki, həm bugünkü iclasın, həm də növbədənəkar sessiyanın gündəliyinə daxil olan məsələlər başa çatdı. Spiker diqqətə çatdırıb ki, bildiyiniz kimi, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Baş Məclisinin qərarı ilə hər il iyunun 30-da Beynəlxalq parlamentarizm günü qeyd edilir. Yaxşı məlumdur ki, Azərbaycan xalqı özünün zəngin parlamentarizm ənənələri ilə fəxr edə bilər. Spiker qeyd etdi ki, ölkəmizdə müasir peşəkar parlamentin formalaşmasında və inkişafında Ulu Öndər Heydər Əliyevin müstəsna xidmətləri olub: "Ümummilli Liderimiz qanunvericilik orqanına 4 ay rəhbərlik etmiş, sonrakı dövrdə isə Milli Məclisə böyük qayğı göstərmiş, parlament quruculuğu məsələlərini daim diqqət mərkəzində saxlayıb. Ulu Öndərin başladığı işləri əzmlə davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti möhtərəm cənab İlham Əliyev ölkəmizdə parlamentarizm ənənələrinin inkişafına böyük töhfələr verib.

Bundan başqa, MM bir sıra yol hərəkəti qaydaları pozuntusuna, habelə parklamaya görə cərimələri artırır.

Elşad PAŞASOY,
"Yeni Müsavat"

Parlamentin son iclasında habelə Azərbaycanda əmi, xala, bibi və dayı uşaqlarının evliliyini qadağan edən qanun III oxunuşda təsdiqlənib.

Dəyişikliklə nikahın bağlanmasına mane olan halların sayı artırılır. Belə ki, məcəlləyə aşağıdakı hallar əlavə edilir;

- qardaşların və (və ya) bacıların ümumi bioloji baba və (və ya) nənəsi olan uşaqları;
- bioloji qohumluğu olan əmi (dayı) və qardaş (bacı) qızı, həmçinin bibi (xala) və qardaş (bacı) oğlu;

Layihədə aralarında nikahın bağlanması yol verilməyən subyektlər dairəsinin genişləndirilməsi ilə bağlı təkliflər də irəli sürülüb. Belə ki, bu problemdən əziyyət çəkən dünya əhalisinin bir qismi kimi, Azərbaycanda da qan qohumları arasında bağlanan nikahlar nəticəsində doğulan uşaqlarda genetik xəstəliklərin olması riski olduqca yüksəkdir.

Qeyd edək ki, hazırkı qanunvericiliyə əsasən, aşağıdakı şəxslər arasında nikahın bağlanmasına yol verilmir:

- yaxın qohumlar (valideynlər və uşaqlar, baba-nənə və nəvələr, doğma və ögey (ümumi ata və anası olan) qardaş və bacılar);
- övladlığa götürənlər və övladlığa götürülənlər;
- ikisindən biri və ya hər ikisi başqası ilə nikahda olan şəxslər;
- bu Məcəllənin 13-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş tibbi müayinədən keçməyən şəxslər;
- ikisindən biri və ya hər ikisi ruhi xəstəlik və ya əqli gerilik nəticəsində məhkəmə tərəfindən fəaliyyət qabiliyyəti olmayan hesab edilən şəxslər.

Bundan başqa, MM bir sıra yol hərəkəti qaydaları pozuntusuna, habelə parklamaya görə cərimələri artırır.

Azərbaycanla münasibətləri normallaşdırmaq yönündə ciddi addımlar atmayan, öz konstitusiyasını beynəlxalq hüquqa uyğunlaşdırmaq istəməyən, son vaxtlar daha destruktiv mövqe sərgiləyən Ermənistan nədənsə Türkiyə ilə sərhədlərin tezliklə açılacağına ümid edir.

Hətta bu iki məsələnin bir-birinə bağlı olmadığını iddia etməyə başlayıb. Halbuki, hər şey qırağa, Ermənistan konstitusiyasında Azərbaycanla yanaşı, Türkiyəyə də açıq torpaq iddiaları yer alır. Onun gerbində isə Ağrı dağı ("Ararat") əks olunub. "Rəsmi İrəvan Ermənistan-Azərbaycan və Ermənistan-Türkiyə proseslərinə ayrı və bir-birindən fərqli baxır". Bunu iyunun 26-da Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan bildirməklə İrəvanın yeni hiyləyə əl atıldığını nümayiş etdirib. "Biz bu prosesləri ayrıca nəzərdən keçiririk. Ermənistan-Azərbaycan, Ermənistan-Türkiyə münasibətləri var. Biz bu sahələrdə müxtə-

Ermənistanın yeni hiyləsi - Azərbaycan və Türkiyə ilə barışıq üçün iki "yol xəritəsi" var?

İrəvan bəyan edir ki, bu prosesləri ayrıca nəzərdən keçirirlər; **ekspert:** "Ermənistan rəhbərliyinin bu cür avantürüst bəyanatları ziddiyyət yarada bilməyəcək"

yib ki, Ankara ilə diplomatik əlaqələr qurmağın, üçüncü ölkə vətəndaşları və diplomatik pasportu olan şəxslər üçün birgə sərhədin açılmasının vaxtı çatıb. "Ermənistan Türkiyə ilə münasibətləri tam şəkildə tənzimləməyə, diplomatik əlaqələr qurmağa və sərhədləri açmağa hazırdır. Türkiyə ilə münasibətlərin mərhələli şəkildə tənzimlənməsi, üçüncü ölkələrin vətəndaşları, eləcə də diplomatik pasportu olanlar üçün sərhədlərin açılması barədə ra-

am nizamlanması üçün siyasi iradələrini vurğulayıblar. Bu kontekstdə liderlər iki ölkənin xüsusi nümayəndələrinin görüşlərinin davam etdirilməsinin vacibliyini vurğulayıblar və indiyə qədər əldə edilmiş razılaşmaları bir daha təsdiq ediblər.

"Yeni Müsavat"a danışan siyasi ekspert Azad Məsiyevin sözlərinə görə, Türkiyə açıq şəkildə bəyan edib ki, Ermənistan Azərbaycanla əlaqələri yaxşılaşdırmasa, quru sərhədlər açılmayacaq:

yətə gətirdiyini açıqladı. Onun fikrincə, Paşinyan quru sərhədlərin açılacağına əmin olduğu üçün bu hazırlıq görüldü. Ekspert hesab edir ki, sadəcə, Ermənistan Türkiyə və Azərbaycanın tələblərini yerinə yetirdikdən sonra bu arzusa çatıb bilər: "Əslində Nikol xalqı bu prosesə hazırlayırdı. O, yeni konstitusiya da qəbul edəcək, ərazi iddialarını da aradan qaldıracaq, Avropa İttifaqına üzvlük niyyətini ortaya qoyan nəticələri də açıqlayacaq. Spiker Simon-

Bakı Fransız Liseyi Təhsil Kompleksi ləğv olundu

Bakı Fransız Liseyi Təhsil Kompleksi ləğv olunub. Bu barədə İqtisadiyyat.az məlumat yayıb.

Qeyd edək ki, liseyin fəaliyyətinin dayandırılacağı ilə bağlı bu ilin aprel ayında şagirdlərin valideynlərinə məktub göndərilib.

Bu tədris ilində liseydə 200 şagird təhsil alıb.

Xatırladaq ki, Bakı Fransız Liseyi Təhsil Kompleksinin açılışı 2014-cü ilin sentyabrında olub. Lisey Bakının "Ağ şəhər" adlanan ərazisində yerləşib. Tədris müəssisəsində məktəbəqədər hazırlıq kursu daxil olmaqla, ibtidai və kollec-lisey qrupları fəaliyyət göstərirdi. Tədris fransız dilində aparılıb.

Özəl liseydə illik təhsil haqqı aşağıdakı kimi idi:

Təhsil haqqı Azərbaycan vətəndaşları üçün manatla, xarici vətəndaşlar üçün isə avro ilə müəyyənləşib.

Bağça	9680 AZN	5500 Avro
İbtidai məktəb	18150 AZN	10290 Avro
Kollec və Lisey	19480 AZN	11070 Avro
11-12-ci siniflər	22990 AZN	12030 Avro

Səfir: "İnkişaf etməkdə olan kiçik ada dövlətlərinə göstərilən diqqət təqdirəlayiqdir"

COP29-a hazırlıq çərçivəsində Samoa kimi inkişaf etməkdə olan kiçik ada dövlətlərinə göstərilən diqqətə görə çox şadam.

Bu sözləri AZƏRTAC-ın Britaniya bürosuna açıqlamasında Samoanın Belçika və Avropa İttifaqı üzrə səfiri Françella Striklend söyləyib.

Avropa İttifaqı tərəfindən Londondakı Təbiət Tarixi Muzeyində keçirilən COP29-la bağlı paneldə iştirak edən F. Striklend Azərbaycanın COP29 sədrliyindən çox məmnun olduğunu bildirərək deyib: "Mən xüsusilə şadam ki, Samoa kimi inkişaf etməkdə olan kiçik ada dövlətlərinə diqqət göstərilir. Həm Azərbaycan COP29 -un ev sahibi kimi gördüyü işlərdən, həm də bizim iqlim dəyişikliyi komandamızın məlumatlarından görünür ki, COP29-un uğur qazanmasını təmin etmək üçün bütün öhdəliklər yerinə yetirilir. Biz bu cür fəaliyyəti alqışlayırıq və COP29-un başlanmasını səbirsizliklə gözləyirik. Təkcə Azərbaycanda, Bakıda olmaq baxımından deyil, həm də iqlim dəyişikliyindən ən çox əziyyət çəkən kiçik ada dövlətləri olaraq bir sıra önəmli vəd və layihələrin yerinə yetiriləcəyi ümidi ilə COP29-u gözləyirik".

Aytan ABBASLI,
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri, London

lif yollarla işləyirik. Bəli, bir növ münasibət mümkündür. Amma bizim yanaşmamız belədir: həll etmək üçün iki mürekkəb düstur varsa və siz bu mürekkəb düsturları birləşdirsəniz, həll daha da mürekkəbləşəcək. Beləliklə, onları ayırmaq lazımdır. Bizim anlayışımız və yanaşmamız ondan ibarətdir ki, iki fərqli istiqamətimiz var", - Qriqoryan iddia edib.

Təhlükəsizlik Şurasının katibi onu da bildirib ki, Ermənistan Türkiyədən irəliləmək üçün hərəkət gözləyir. Onun sözlərinə görə, bu proses üçün müəyyən edilmiş müddət yoxdur. Doğrudanmı bu iki proses artıq ayrı gedir? Yəni barışıq üçün iki "yol xəritəsi" ola bilməzi? Yeri gəlmişkən, Ermənistan xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan da de-

zlaşmalarımız var. Onları yerlərdə həyata keçirmək vaxtı yetişib", - o bildirib.

Yada salaq ki, bu ay Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında telefon danışığı olub. Bu barədə Türkiyə Prezident Administrasiyası "X" səhifəsində paylaşım edib. Bildirilib ki, baş nazir Türkiyə Prezidentini Qurban bayramı münasibətilə, Türkiyə prezidenti isə Ermənistan liderini qarşıdan gələn Vardavar, İsa Məsihin Transfigurasiyası münasibətilə təbrik edib. Türkiyə lideri Paşinyana Ermənistanın şimal bölgələrində baş verən son sel fəlakəti ilə bağlı başsağlığı verib. Qeyd edilib ki, liderlər Ermənistan və Türkiyə arasındakı münasibətlərin heç bir ilkin şərt olmadan

"Regional baxımdan Türkiyə və Azərbaycanın siyasi-iqtisadi maraqları eynidir. Eyni zamanda, hər iki dövlətə qarşı Ermənistan ərazi iddiası irəli sürüb. Ona görə Bakı və Ankara bir mövqedən çıxış edirlər. Əgər İrəvan hər iki ölkə ilə barışıq istəyirsə, qanunvericilik aktlarında dəyişikliklər etməlidir. Ermənistan rəhbərliyinin, onun bir üzvü olan Qriqoryanın çıxışı isə göstərir ki, Türkiyə ilə iqtisadi əlaqələri düzəltsin, amma Azərbaycana qarşı siyasətini davam etdirdirsin. Odu ki, Ermənistan rəhbərliyinin bu cür avantürüst bəyanatları Türkiyə ilə Azərbaycan arasında ziddiyyət yarada bilməyəcək".

Siyasi ekspert Ramiyə Məmmədova Ermənistanın "Marqara" sərhəd-keçid məntəqəsini tam hazır vəziy-

yə artıq xəbərdar edib ki, referendumla gediləcək və xalq Avroatlantik məkana inteqrasiyanı dəstəkləyəcək. Şübhəsiz ki, ermənilərin Avropaya yolu Türkiyədən açılır. Bunun üçün hər iki ölkəyə qarşı ərazi iddiasına son qoymağa məcburdur. Türkiyə bu məsələdə Azərbaycansız hərəkət etmir və ayrıca iş aparmır. Ankara dəfələrlə bəyan edib ki, koordinasiyalı hərəkət edirlər və Türkiyə-Ermənistan normalaşması Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin tənzimlənməsindən asılıdır. Bu günə qədər Türkiyə hər addımda yanımızda olub və bu prosesi də finişə çatdırmaqda qardaş dövlət axıra qədər dəstəyini verəcək".

Emil SALAMOĞLU,
"Yeni Müsavat"

Bizə aid olmayan bağlanışlar

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Bakıdakı fransız liseyi, anons edildiyi kimi, bağlandı. Daha bir məktəb hökumətimizin siyasətinə qurban getdi. İndiyə qədər belə şeyləri çox görmüşük. Fetullah müəllim fış çıxanda onun liseylərini bağlamışdıq, İran buynuz göstərəndə orali seyid və şeyxlərin Quran kurslarını. Ancaq heç dəyən olmamışdı ki, atam, əl saxlayın, axı dünənə qədər bu liseyləri tərifləyən elə özünüzdün, günəşni beynəlxalq olimpiadalarından gətirilən bir vedrə qızıl-gümüş medalları xalqın qabağına tökürdünüz. O cümlədən, İran kurslarının hafizləri minbərə çıxanda millətin ağlamaqdan gözləri qarpız boyda olurdu. Yuxarıdan bir şəhərli çubuğu ilə o məktəblər qeybə çəkildi. Şairin misralarını azca dəyişsək, “Yerəmi çıxdı məktəb, göyəmi çıxdı məktəb, Bəlkə mən yamılmışam, əzəldən yoxdu məktəb?!”

Bizdə qapısı mübarək, divarı əbədi, yazı taxtası sonsuzluğa uzanan yeganə təhsil obyektləri urus məktəbləridir. Onları heç vaxt bağlamırlar. Millət də bu işarəni anlayır, günbəgün urus məktəblərinə axışır.

Əlbəttə, şəxsən mən istəyərdim məktəblərin sayı çox olsun, heç biri bağlanmasın. Necə deyirlər, “uçeniye svet, ne uçenie tma” (yəni oxumaq, öyrənmək işiqdir, öyrənməmək zülmət). Ancaq maraqlıdır ki, fransız liseyi bağlananda buna etiraz edən bir nəfər də olmadı. Hər halda mənim rastıma çıxmadı. Nə qəzətdə, nə saytlarda. Fetonun liseyləri-filanı bağlananda heç olmazsa bəzi məzunları orda-burda mızıldanmışdı. Düzdür, bu firəng liseyi təzə açılıb, bəlkə məzununu da yoxdur (dəqiqləşdirdim, 2014-cü ildə açılıb, məzununu həqiqətən olmayıb). Bəs valideynlərə nə söz?

Dünən bu işin sirrini özüm üçün çözdüm. Hansısa saytda liseyin illik təhsil haqqını yazmışdılar, Azərbaycanın orta statistik zəhmətkeşi üçün əlçatmaz rəqəmlər idi. Buyurun tanış olun: bağça 9.680 manat, ibtidai məktəb 18.150, kollec və lisey 19.480, 11-12-ci siniflər 22.990 manat. Həmin fransız liseyinin bağçasına uşaq qoyan, buna ayda 1000 manata yaxın pul ödəyən valideynin aylıq gəliri minimum 2000 manat olmalıdır. Yaxud, oranın 11-ci sinifində uşaq oxutmaq üçün ayda 2 min əlavə pulun olmalıydı (22990:12=1915). Bizdə belə imkanı olan neçə valideyn var? Camaat 300 manata hansısa lotunun marketində kassir işləyir, səhər saat 9-dan, axşam saat 12-yə qədər...

Deməli həmin liseyde oxuyan uşaqların valideynləri də elə yuxarı dairələr idi. O şəxslər ki, günəşni fransızları söylərlər. Amma dövlət baba qərar vermişsə, boyunları qıldan incədir. Heç bir etiraz ola bilməz. Prinsipcə, ölkəmizdə çoxlu pul qazananların etiraz haqda anlayışları sıfıra bərabərdir. Onlar bu sözün mənasını belə bilmirlər.

Təzəlikcə Avropa Parlamentinə seçkilər keçirilmişdi. Qərbdə ki, həmin seçkilərin nəticələrini ən çox müzakirə edən ölkələrdən biri Azərbaycan idi, baxmayaraq biz heç o parlamentonun üzvü-zadı deyilik. Hansı çayxanaya getsən görürdün xalq xoruzpiyi çaydan hortdadıb deyir: “Mənim bu Le Pendən heç xoşum gəlmir”. O biri də qoşa altını masaya çırpıb diskussiyaya töhfəsini verirdi: “Almaniya üçün Alternativ partiyasının ikinci yeri tutması Avropada millətçiliyi gücləndirəcəkdir”.

“Oğru elə bağırırdı...” Son vaxtlar Ermənistan rəsmilərinin sülh sənədi ilə bağlı Azərbaycanı tez-tez ittiham etməsi bu məşhur deyimi xatırladır. Belə görünür ki, kapitulyant ölkə 44 günlük müharibədəki acınacaqlı məğlubiyyət və fiaskodan hələ də lazımcına dərs götürməyib.

Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryanın son cəfəng açıqlamaları bu iddiaları bir daha təsdiqlədi. Tarixdən dərs almayanlar isə onu təkrar yaşamağa olurlar. Hər halda qonşularla sülh içində yaşamaq istəyən ölkənin ritorikası, xarici siyasəti belə olmur. Ya beynəlxalq hüquqa hörmət edirsən, ya da etmirsən. İlk növbədə Ermənistan konstitusiyasını nəzərdə tuturuq. Az öncə xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Bakıda Rusiyanın xarici işlər nazirinin Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normalaşdırılması üzrə xüsusi nümayəndəsi İqor Xovayevi qəbulu zamanı deyib ki, Ermənistan konstitusiyasında və digər qanunvericilik aktlarında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı davam edən iddialar proses çərçivəsində əsas maneədir.

Bayramov eyni fikri iyunun 27-də Tiflis səfəri çərçivəsində gürcü həmkarı İliya Darçiaşvili ilə birgə keçirdiyi mətbuat konfransında da səsləndirib: “Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh sazişinin mətni ilə bağlı kifayət qədər əhəmiyyətli inkişaf var. Açıq qalan məsələlərin sayı əhəmiyyətli dərəcədə azalıb. Lakin Ermənistanın əsas qanununda - konstitusiyasında Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları qalır. Bu, bizim tərəfimizdən prosesin başa çatdırılmasında ən ciddi əngəl kimi görünür. Bu, Ermənistanın özü üçün də çox xoşagəlməz hal kimi qəbul edilə bilər. Bu istiqamətdə müvafiq addımların atılmasını gözləyirik”.

İyunun 27-də isə Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan yenə bildirib ki, İrəvan Bakı ilə bir ay ərzində sülh sazişinin yekun mətnini hazırlayaraq imzalamağa hazırdır. O, Türkiyə ilə sərhədlərin açılmasına da hazır olduqlarını vurğulayıb. İrəvan kimi aldadır? Qeyd edək ki, bu, artıq Bakının sülhlə bağlı ən yüksək - Prezident səviyyəsində qətiləşmiş və prinsipial mövqedir. İrəvan isə bu haqlı irad və tələbi abırsızcasına hələ də “öz daxili işlərinə qarışmaq” kimi qiymətləndirir. Halbuki heç bir “daxili məsələ”dən söhbət gedə bilməz. Çünki Ermənistan həmin konstitusiya əsasında qonşu Azərbayca-

İrəvanla sülhə əsas əngəlin aşılacağı gün - Bakının səbri bitir...

Ermənistan konstitusiyası bölgədə potensial müharibə mənbəyi olaraq qalır; **analitik:** “İrəvan Bakının tələbinin yerinə yetirilməsini sonrakı illərə saxlamaq istəyir”

nın bir hissəsi özünə “birləşdirib”. Bu necə onun daxili məsələsi ola bilər? Üstəgəl, eyni səbəbdən Ermənistan konstitusiyası bölgədə potensial müharibə mənbəyi olaraq qalır. Bakı bundan rahat olmalı deyil ki? Deməli, onun tezliklə dəyişdirilib beynəlxalq hüquqa uyğunlaşdırılması ən əvvəl elə qonşularla sülh istədiyini iddia edən erməni xalqının marağında olmalıdır.

Təəssüf ki, bu xüsusda İrəvanı daha destruktiv mövqeyə kökləyən xarici elementlər də az deyil. Məsələn, de-fakto mövcud olmayan ATƏT-in Minsk Qrupunun sabiq amerikalı həmsədri Ceyms Uorlik hesab edir ki, Ermənistan konstitusiyasına düzəlişlər Bakı və İrəvan arasında çərçivə sülh sazişinin imzalanması üçün ilkin şərt olmamalıdır. “Gələcəkdə nə vaxtsa, bəli, konstitusiya dəyişdirilməli olacaq. Amma mənə, hamı bilir ki, Ermənistanda bunu etmək asan deyil. Belə bir şərt müqavilənin bağlanmasına mane olacaq”, - deyərək qeyd edib.

Sual yaranır: konstitusiya müvafiq dəyişiklik edilmədən sülh sənədinin hansı qüvvəsi, dəyəri olacaq, əgər onu Ermənistanın Konstitusiyaya Məhkəməsi qanunsuz elan edəcəksə? Ermənistanın sülhə əsas əngəli nə vaxt, necə aradan qaldırılacaq? Axı Bakının səbri sonsuz deyil. Bu arada Azərbaycan sülh sənədi variantını 10-cu redaktədə Ermənistanla gən-

verən hadisələrin xronologiyası xüsusilə əhəmiyyətlidir: Vaşinqton Ankara ilə danışıqların gündəliyinə Bakı və İrəvanın sülh sazişini də daxil edib, Blinken NATO toplantısında Fidanla Qəzzada baş verənlərlə yanaşı, Cənubi Qafqazda “sülhün və rifahın dəstəklənməsini” də müzakirə edib, ardınca Baydenin müşaviri Ceyk Sallivanla Ərdoğanın müşaviri Akif Çağatay telefon söhbətində Qəzzadan, Ukraynadan və Azərbaycan-Ermənistan sülh sazişindən danışılar; ABŞ-ın tələsməsi Orta dəhliz üzərindəki planının Cənubi Qafqaz mərhələsini tamamlamaq istəyindən irəliləyir. Daha əvvəl də yazmışdıq: Vaşinqton Mərkəzi Asiyadan Avropaya uzanan coğrafiyada Çinin və Rusiyanın iştirakı olmadan dəhliz yaratmaq və nəzarət etmək istəyir”. Təhlilçinin fikrincə, Vaşinqton Bakını razı salaraq, sülh sazişi ilə bağlı tezliklə - ilkin sənədin imzalanacağı gözləntisinin olduğu COP29 tədbirindən öncə irəliləyiş əldə etməyə, yaxud noyabrda gözlənilən sənədin mətnini indidən öz planına uyğun razılaşdırmağa çalışır: “Çünki noyabrda ABŞ-da prezident seçkiləridir, sənədin imzalanması həmin vaxta qədər uzansa, yaxud amerikalıların istədiyi mətn hazır olmasa, Vaşinqton prosesdən kənarda qala biləcəyindən narahatdır”.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
 “Yeni Müsavat”

Bu ilin yanvarında Azərbaycanın səs hüququnu əsas-sız yerə donduran Avropa Şurası Parlament Assambleyası (AŞ PA) yenə Azərbaycanın "bostanına" daş atıb. Bu barədə qurumun iyunun 26-da Ermənistanla bağlı qəbul elədiyi qətnamədən məlum olur.

Orada deyilir: "AŞ PA Qarabağın erməni əhalisinin (100 min nəfərdən çox) öz ata-baba yurdunu tərk etməyə məcbur olmasından dərin təəssüf hissi keçirir və Azərbaycanı Dağlıq Qarabağın (? - red.) həbs edilmiş bütün nümayəndələrini, eləcə də bütün erməni hərbi əsirləri azad etməyə çağırır. Ermənistan və Azərbaycan arasında aparılan danışıqlarla əlaqədar olaraq, AŞ PA ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı tanınması, suverenliyə hörmət, sərhədlərin toxunulmazlığı və güc tətbiqi edilməməsi

AŞ PA-dan növbəti saxtakarlıq - "Bakıda qanunsuz saxlanılan ermənilər..."

Azərbaycandan sərt reaksiyalar: Assambleya separatizmi və terrorçuluğu müdafiə edir

Bes AŞ PA, Avropa Parlamenti, ümumilikdə Qərb Azərbaycana münasibətdə "ikili standart" siyasətinə nə vaxt son qoyacaq? Qoyacaqmı?

Demokratiya və İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri

mənilərin seçimi idi və Azərbaycanın onların qarşısını güc yolu ilə alması onların hüquqlarının pozulması oldu: "Azərbaycan bütün addımlarında həm öz qanunlarını, həm də beynəlxalq hüququ əsas götürüb.

təmsil olunan deputatlar düşünməliydilər ki, onların öz ölkəsində silahlı separatizm, dövlətə meydan oxuyan silahlı dəstələrin fəaliyyətinə imkan verildimi? O sənədə səs vermiş deputatların təmsil olunduqları dövlətlər Azər-

Gürcüstanın Aİ-yə daxil olması prosesi de-fakto dayanıb - bəyanat

Gürcüstanın Avropa İttifaqına (Aİ) daxil olması prosesi de-fakto dayanıb. "Report"un Gürcüstan bürosu xəbər verir ki, bu barədə Aİ liderlərinin Brüsseldə keçirilən sammitinin yekunlarına dair bəyanatda deyilib.

Avropa Şurası Gürcüstanda baş verən son hadisələrlə bağlı "ciddi narahatlıq" ifadə edib. Eyni zamanda, qəbul edilmiş "Xarici agentlər haqqında" qanun Avropa Komissiyasının Aİ üzvlüyünə namizəd statusunun əldə edilməsi ilə bağlı tövsiyələrində göstərilən addımlardan yayınma adlandırılıb.

"Avropa Şurası Gürcüstan hakimiyyətini hazırkı fəaliyyət kursunu dəyişdirərək öz niyyətlərini aydınlaşdırmağa çağırır ki, bu da Gürcüstanın Aİ-yə yolunu təhlükə altına alır və faktiki olaraq üzvlük prosesinin dayanmasına gətirib çıxarır", - bəyanatda deyilib.

Həmçinin, qeyd edilib ki, Gürcüstanda vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinə, siyasi liderlərə, ictimai fəallara və jurnalistlərə qarşı təhdid və hücum hallarının sayı artır.

prinsiplərini tam dəstəklədiyini bildirir. Bu baxımdan AŞPA Ermənistanın regionda sabitliyin bərqərar olmasına kömək edə biləcək "Sülh yollarının kəsişməsi" təşəbbüsünü alqışlayır".

Yada salmaq ki, Azərbaycanın ötən ilin sentyabrında Qarabağda keçirdiyi 1 günlük antiterror tədbirləri çərçivəsində apardığı həbslərlə bağlı Avropa Parlamenti də analoji destruktiv mövqe sərgiləyir. Hətta qəbul etdiyi qətnamələrdə saxlanılanları "siyasi məhbus" kimi qələmə verməyə çalışır. Eləcə də həbs cəzaları almış erməni diversantları.

Halbuki söhbət sırf müharibə cinayətləri və hərbi canilərdən, dövlətimizə və xalqımıza meydan oxumuş terrorçu-quldurlardan gedir. Məgər Qərbin özü 2-ci Dünya müharibəsinin sonunda ələ keçirmiş alman faşistlərinin hansısa birinə rəhm edib?

Cingiz Qənizadə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, AŞPA-nın 26 iyununda Ermənistanla bağlı qəbul etdiyi qətnamə Azərbaycana münasibətdə qərəzlidir və yenə də ikili standartların tərkib hissəsidir. AŞPA-nın Qarabağın erməni əhalisinin "öz ata-baba yurdlarını tərk etməsindən təəssüf hissi keçirməsi" ifadəsinin özü yanlışdır və qərəzlidir. Çünki Azərbaycan dövləti Azərbaycan vətəndaşlığını qəbul edən mülki ermənilərin qalıb yaşaması üçün dəfələrlə çağırışlar etdi, müvafiq addımlar atdı, bir dəfə də olsun mülki obyektə zərər endirilmədi, bir nəfər də olsun mülki insan həlak olmadı. Bütün bunlara baxmayaraq erməni əhali özləri könüllü şəkildə Azərbaycan ərazilərini tərk edib getdilər. Azərbaycan onlara getməmək üçün çağırışlar etdi, lakin onlar bu çağırışları qəbul etmədilər və getdilər. Bu, er-

AŞPA-nın 26 iyun qətnaməsində "Dağlıq Qarabağ" ifadəsinin işlədilməsi də qərəzlidir və hüquqa ziddir. Avropa Şurası belə bir terminin mövcud olmadığını birdəfəlik bilməlidir. Dağlıq Qarabağ adlı anlayış yoxdur. AŞPA Azərbaycanın qanunlarına hörmətlə yanaşmalıdır.

AŞPA-nın separatçı terrorçuların, Azərbaycan ərazisində qanunsuz fəaliyyət göstərmiş, Azərbaycana qarşı cinayətlər həyata keçirmiş "hərbi əsir" adlanan quldurların azad edilməsini istəməsi isə bu qurumun beynəlxalq hüquqa hörmətsiz yanaşmasının, faktiki olaraq cinayətkarları müdafiə etməsinin sübutudur. Bu davranış AŞPA-ya dünyada hörmət gətirə bilməz, əksinə ona hardasa cüzi də olsa etimad qalibsa onu da sifirə endirəcək. AŞPA bu hərəkəti ilə separatizmə dəstək verdiyini bir daha nümayiş etdirir. AŞPA-da

baycanın ərazi bütövlüyünü tanıyıblar. Azərbaycan da öz ərazi bütövlüyünü bərpa edib. İndi həmin dövlətlərin deputatlarının Fransa və Ermənistanın maraqlarına xidmət edən qətnaməyə səs vermələri öz dövlətlərinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanımaq barədə mövqeyinə qarşı çıxmaqdır".

Ekspertin sözlərinə görə, bu, bir daha sübut edir ki, Avropa Şurası və Avropa Parlamenti korrupsiyalasmış təsisatlara çevriləblər. Onlar beynəlxalq hüququn yox, onlara sifariş verənlərin müdafiəsi ilə məşğuldurlar və korrupsiyaya qurşanıblar: "Bu təşkilatlar artıq siyasi tapşırıqlar yerinə yetirirlər. Ona görə də Azərbaycan onların hər hansı bir sərəmə qərəzli bəyanatını və qətnaməsini kağız parçasından başqa heç nə hesab etmir. Azərbaycan gücləndikcə, öz haqq yolundan geri addım atmadıqca korrupsiyalasmış həmin beynəlxalq təşkilatlar və

oradakı deputatlar daha da qıcıqlanırlar. Buna görə də onların bundan sonra da necə davranacağı bellidir. Ancaq Azərbaycan öz düzgün yolundan bu korrupsionerlərə görə geri çəkilməyib".

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin sektor müdiri İlyas Hüseynov da bildirdi ki, AŞPA Azərbaycana qarşı qərəzli mövqeyini yenə davam etdirir və həqiqətlərin təhrif olunması prosesi genişlənir. Çünki ötən ilin sentyabrında Azərbaycan lokal xarakterli anti-terror tədbirlərini həyata keçirdikdən sonra baş verən proseslərə AŞPA öz prizmasından və Ermənistanın maraqları əsasında yanaşır. Bu da tamamilə qəbul olunmazdır. Çünki Qarabağda olan ermənilərə reintegrasiya təklif olunmuşdu, Azərbaycan vətəndaşlığını qəbul etmək təklifi irəli sürülmüşdü. Ancaq ermənilər pasportunu daşıdığı ölkəyə-Ermənistanla üz tutdular. Azərbaycan Qarabağda yaşayan mülki erməniləri köçürməyib. Ermənilər özləri könüllü köçüblər və bunu köçən zaman özlərini verdiyi açıqlamalar da təsdiq edir.

Həbs olunan separatçılar və silahlı terrorçular isə qətiyyətlə siyasi məhbus hesab olunma bilməzlər: "AŞPA separatçıları və terrorçuları azad etmək çağırışı edirsə, bu birmənalı şəkildə AŞPA-nın separatizmi və terroru dəstəkləməsi deməkdir. Separatizmi və terrorizmi müdafiə edən beynəlxalq təşkilat dünyaya yaxşı nə isə verə bilməz və bu cür təşkilatın hər hansı çağırışı, qətnaməsi qəbul edilə bilməz.

İkinci Dünya müharibəsindən sonra faşistlərə qarşı Nürnberq məhkəməsi prosesi təşkil olunmuşdu. Azərbaycan da beynəlxalq praktikadan çıxış edərək öz qanuni addımlarını atır.

AŞPA ikili standartlar siyasətinə son qoymalıdır. Belə görünür ki, onların bu yanlış siyasətə son qoymaq niyyətləri yoxdur. AŞPA-nın bu siyasəti həm də Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh prosesinə zərər vurmaq xarakteri daşıyır, erməniləri revanşizmə həvəsləndirir. AŞPA faktiki olaraq sülh yolunu kəsir".

□ **Əlibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanda istehsal olunan kərə yağlarının qiyməti bahalaşmış. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, yanvar ayında yerli kərə yağının 1 kiloqramının orta aylıq pərakəndə satış qiyməti 18,91 manat idisə, may ayında bu rəqəm 19,36 manata çatıb. Beləliklə, may ayında ilin əvvəli ilə müqayisədə yerli kərə yağının qiyməti 2,3 faiz bahalaşmış. Əgər yanvar ayında idxal kərə yağının 1 kiloqramının orta aylıq pərakəndə satış qiyməti 19,53 manat idisə, may ayında bu rəqəm 19,79 manat olub. Bu da 1,3 faiz artım deməkdir.

Komitənin məlumatından aydın olur ki, ümumilikdə may ayında kərə yağının qiyməti aprelə müqayisədə 0,2 faiz artıb. Yerli yağların qiymətindəki artıma diqqət yetirdikdə, burada qiymətarıtrıcı faktor kimi yerli məhsulun çıxış etdiyini görə bilərik. Çünki ölkənin ərzaq balansına əsasən Azərbaycanda istehlak olunan kərə yağının 60 faizdən yuxarısı yerli istehsal məhsuludur. Məsələn, 2022-ci ildə ölkədə mövcud olmuş 46 min 219 ton kərə yağının 25 min 883 tonu yerli istehsaldan əldə edilib. İl ərzində qeydə alınan kərə yağı ehtiyatlarının 39 min 890 tonunu bilavasitə əhalinin şəxsi istehlak fondu təşkil edib.

2023-cü il üzrə ərzaq balansları açıqlanmasa da, adambaşına kərə yağı istehlakının 3,9 kq təşkil etdiyi məlumdur. 2022-ci ildə bu göstərici 4 kq-a, 2012-ci ildə 4,7 kq-a bərabər olmuşdu. Əhalinin kərə yağı istehlakının azalmasını bir sıra ekspertlər qiymət bahalaşması və gəlir artımının uyğunsuzluğu ilə əsaslandırırlar: rəsmi statistika da göstərir ki, ucuz spread və marqarin yağlarının istehlakı sürətlə artır. Bir sıra ekspertlər isə kərə yağı istehlakının azalmasını insanların daha yüngül maye yağlardan istifadəyə keçməsi ilə izah edirlər.

Hər bir halda, ölkədə kərə yağı istehlakının azalması fonunda istehsalın da davamlı artımı qeydə alınır. Belə ki, rəsmi statistikaya əsasən 2023-cü il ərzində ölkədə 27022,0 ton kərə yağı istehsal edilib ki, bu da 2022-ci ilin göstəricisini 9,2 faiz və ya 2 288,7 ton üstələyir. 2024-cü ilin yanvar-may aylarında Azərbaycanda 11335,1 ton kərə yağı istehsal olunub. Bu, əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə cüzi - 1,7 faiz artım deməkdir. 1 iyun tarixinə anbarlarda hazır məhsul qalığı 44,9 ton təşkil edib.

İqtisadçı ekspert Xalid Kərimli Bakupost.az-a deyib ki, Avropada heyvandarlıqda məhsuldarlığın azalması səbəbindən süd məhsulları bahalaşmış. Hazırda bütün dünyada süd məhsullarının qiymətində artım müşahidə olunur: "Azərbaycanda yerli

Yerli kərə yağının qiyməti niyə bahalaşmış? - xaricə ixrac ediriksə...

Yağ istehsalçıları daxili tələbatı tam təmin edə bilməsələr də, ixraca icazə almaq üçün yetərli arqumentlər gətirə biliblər...

istehsalın olmasına baxmayaraq, bir çox istehsalçıları xammalı xaricdən gətirir. Digər tərəfdən, onlar idxal məhsullarının qiymətinə həssas yanaşır. Çünki idxal faktoru süd və yağ məhsullarında daha çoxdur. Azərbaycan kərə yağını Belarus, İran, Yeni Zelandiya və digər ölkələrdən gətirir. Ölkədə südlük istiqamətli heyvanlar tələbatı ödəyəcək sayda deyil. Onsuz da iqlim dəyişmələri, otlaq sahələrinin azalması və sairə bağlı xərclər artır. Yerli süd məhsullarımız da bahadır. İdxal qiymətləri yüksəldikcə bazarda həm idxal, həm də yerli kərə yağının qiyməti artır".

Maraqlıdır ki, bu il Azərbaycana kərə yağı idxalında artım var. Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatına görə, 2023-cü ildə Azərbaycana 92 milyon 416 min dollar dəyərində 16 597 ton kərə yağı idxal edilib. Əvvəlki ildə 108 milyon 182 min dollar dəyərində 18 563 ton kərə yağı idxal olunmuşdu. Bu isə o deməkdir ki, ötən il idxal edilən kərə yağının dəyəri 15 faiz, miqdarı isə 11 faiz azalıb. Bu zaman idxal olunan 1 ton kərə yağının orta statistik dəyəri 2022-ci ildə 5828 dollar, 2023-cü ildə 5568 dollar təşkil edib. Yeni idxal qiymətlərində xeyli

ucuzlaşma qeydə alınıb. Lakin bu ucuzlaşmanın Azərbaycan istehlakçısı şəxsi büdcəsində hiss etməyib, çünki onun ənənəvi olaraq istehlak etdiyi yağ məhsullarının qiymətində azalma baş verməyib.

2024-cü ilin ötən dövründə Azərbaycana kərə yağı idxalı isə xeyli artıb. DGK-nın statistikasına əsasən beş ayda ölkəyə 54 milyon 161.54 min dollarlıq 10 394.15 ton kərə yağı və süddən hazırlanmış digər yağlar idxal edilib. Ötən ilin eyni dövründə idxalın həcmi 41 milyon 310.07 min dollar dəyərlə 7 484.43 ton təşkil etmişdi. Bu, idxalın dəyər baxımından 31 faiz, çəki baxımından 32,4 faiz artım deməkdir. Ötən il idxal olunan məhsulun 1 tonuna 5519,5 dollar ödənilib, bu il dəyər 5210,7 dollara qədər azalıb. Nəzərə almaq lazımdır ki, qlobal bazarda bu müddətdə süd məhsullarının bahalaşması qeydə alınıb. BMT Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Təşkilatının (FAO) hesablamalarına əsasən bu ilin may ayında Süd Məhsullarının Qiymətləri İndeksinin orta dəyəri 126,0 bənd təşkil edib ki, bu da aprel göstəricisindən 2,3 bənd (1,8 faiz), 2023-cü ilin müvafiq dövrünün səviyyəsindən isə 4,3 bənd (3,5 faiz) çoxdur. May

ayında qiymət artımı bu indekxə daxil olan bütün növ süd məhsullarına təsir edib. Bu artımın əsasən səbəbləri sırasında yay tətili ərəfəsində pərakəndə satış və qida xidməti sektorlarından tələbin artması, Qərbi Avropada süd istehsalının rekord aşdığı səviyyəyə qədər gözlənilən azalması, Okeaniyada süd istehsalında mövsümi azalmalar hesab olunur. Bundan əlavə, xüsusilə Yaxın Şərq və Şimali Afrikanın bəzi ölkələrindən spot tədarüklərə idxal tələbinin güclənməsi süd məhsullarının qiymətlərinin artmasına səbəb olub.

Bəs necə olur ki, qlobal bazarda bahalaşan məhsulun Azərbaycana idxal qiyməti azalır? Bunun səbəbini idxal coğrafiyasının dəyişməsi ilə izah etmək mümkündür. Belə ki, rəsmi statistikaya görə, 2024-cü ilin yanvar-aprelində Azərbaycan 40 milyon 259,51 min dollar dəyərində 7820,82 ton kərə yağı idxal edib. Bunun 4552,49 tonu İrlandan reallaşdırılıb, əvəzində 19 milyon 881,22 min dollar ödənilib. Daha 2159,29 ton yağ Yeni Zelandiyadan alınıb ki, buna da 13 milyon 90,04 min dollar sərf olunub.

Beləliklə, İrlandan idxal olunan kərə yağının 1 tonu 4367,1 dollara, Yeni Zelan-

diyadan idxal olunan yağın 1 tonu isə 6062,2 min dollara başa gəlib. İrlandan ucuz alınan yağlar hesabına ümumi idxalın orta dəyəri düşüb.

Onu da qeyd edək ki, İranın istehsal etdiyi süd məhsullarında vaxtaşırı zərərli maddələr, xüsusilə də anti-biotik qalıqları aşkarlanır. Rusiya 2018-ci ildən İrlandan süd məhsulları, o cümlədən kərə yağının idxalını bu səbəbdən qadağan edib. Azərbaycana İrlandan kərə yağı idxalının artması fonundan ümid edirik ki, Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi gətirilən məhsulların tərkibinə tam nəzarəti təmin edə bilər.

Bir maraqlı fakt budur ki, bu ilin beş ayında Azərbaycandan xaricə 12 milyon 435,4 min dollar dəyərində 2130,54 ton kərə yağı ixrac olunub. İxracın 1 tonundan 5836,7 dollar gəlir əldə olunub. Bu fakt yerli istehsal məhsulu olan kərə yağının daxili bazar qiymətinin artmasının əsas səbəbi kimi çıxış edə bilər. Çünki Azərbaycandan ixracı reallaşan məhsulların daxili bazar qiyməti bir qayda olaraq əsas ixrac bazarındakı qiymətə uyğunlaşdırılır.

Yeri gəlmişkən, 2017-ci ildən bəri Azərbaycana kərə yağı və onun yerli istehsalında istifadə olunan xammalın

idxalına rüsumlara ciddi güzəştlər tətbiq olunur. Bu güzəştin müddəti 2021-ci il və 2023-cü ilin dekabrında 2 dəfə uzadılıb. Xatırladaq ki, Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin noyabrında qəbul etdiyi qərara əsasən kərə yağı və komponentlərinin idxal gömrük rüsumu 15 faizdən 5 faizə endirilmişdi. Qərarın qüvvədə olma müddəti ötən ilin dekabrında bitdiyinə görə Baş nazir Əli Əsədov "Azərbaycan Respublikasının xarici iqtisadi fəaliyyətin mal nomenklaturası, idxal gömrük rüsumlarının dərəcələri və ixrac gömrük rüsumlarının dərəcələri"ndə dəyişiklik edilməsi barədə qərar imzalayıb. Bu qərarla güzəştlər 2025-ci ilin sonunadək uzadılıb.

Nazirlər Kabinetinin yaydığı açıqlamaya əsasən qərar daxili bazarda kərə yağının qiymətinin artımına yol verilməməsi üçün kərə yağı, süddən hazırlanmış digər yağlar və süd pastalarının idxalına tətbiq olunan rüsum güzəştinin qüvvədə olma müddətinin uzadılması nəticəsində istehlak qiymətlərində sabitliyin təmin olunması və kərə yağı məhsulları ilə təminatın səviyyəsinin qorunub saxlanılması proqnozlaşdırılır".

2021-2022-ci illərdə qlobal ərzaq bazarında kəskin bahalaşma baş verərkən Azərbaycan hökuməti daxili bazarda sabitliyi qorumaq üçün əsas ərzaq məhsullarının ixracına məhdudiyyət tətbiq edib. Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən Azərbaycanda istehsal olunan əsas ərzaq məhsullarının ixracı üçün istehsalçıları hökumətdən xüsusi icazə almalıdırlar. Belə görünür ki, yağ istehsalçıları daxili tələbatı tam təmin edə bilməsələr də, ixraca icazə almaq üçün yetərli arqumentlər gətirə biliblər...

İranda iyunun 28-də növbədənə prezident seçkisi keçirilib.

Xatırladaq ki, mayın 19-da İran Prezidenti İbrahim Rəisinin helikopter qəzasında həlak olmasından sonra iyunun 28-nə növbədənə prezident seçkisi təyin olunmuşdu.

Seçkidə prezidentlik uğrunda mübarizəyə İran İnqilabı Keşikçiləri Korpusunun keçmiş rəhbəri və parlamentin indiki sədri Məhəmməd Bağır Qalibaf, Ali Dini liderin ölkənin Təhlükəsizlik Şurasında nümayəndəsi Səid Cəlili, Tehran meri Əli Rza Zəkəyani, keçmiş ədliyyə naziri Mustafa Pürməhəmmədi, Şəhid və Veteranlar Fondunun rəhbəri Əmir Hüseyn Qəzizadə-Haşimi və sabiq səhiyyə naziri Məsud Pezeşkian qatılısa da, daha sonra Əli Rza Zəkəyani və Əmir Hüseyn Qəzizadə-Haşimi öz namizədliklərini geri götürüblər.

Qazizadənin sözlərinə görə, bu addımı "inqilabi qüvvələrin birliliyini qorumaq üçün" atıb. Siyasətçi qeyd edib ki, indinin vəzifəsi ölkənin maraqlarını qorumaqdır.

Seçkilərin favoritinə çevrilmiş yeganə azərbaycanlı namizəd "islahatçıların" tək təmsilçisi Məsud Pezeşkiandır. Onun seçki marafonunda Rəşid Behbudovun ifa etdiyi Azərbaycanım mahnısı səsləndirilib. <https://www.youtube.com/shorts/H3VnvlJQOx8>

Siyasi şərhçi Kənan Rövşənoğlu seçki ilə bağlı "Yeni Müsavat"a şərh verərkən bildirib ki, qeyd olunan namizədlərin hansısa birinin seçilməsi İranda ciddi dəyişikliyə gətirəməyəcəkdi:

"Çünki ölkə iqtisadiyyatının hazırkı vəziyyəti Qərbin - ABŞ-in embarqolarına görə bu gündədir. Başqa sözlə yeni

İranda erkən seçki baş tutdu, azərbaycanlı namizəd...

Politoloq: "Pezeşkianın və ya digərlərinin seçilməsinin vəziyyəti dəyişəcəyini düşünmürəm"

sə də ona bağlı SEPAH xaricdə baş verən hadisələrin nə ilə nəticələncəyinə xüsusi diqqət yetirirlər. Çünki xaricdə İrana qarşı atılacaq addımları tam müəyyən etmək hələ mümkün deyil. Düzdür, bəzi əlamətlər var ki, sözügedən tərəflərin seçim etməsinə təsir göstərə bilər. Məsələn, ABŞ qısa müddətdə İranla bağlı üç ciddi sanksiya paketini açıqlayıb. Yaxın günlərdə isə daha

əməliyyatlardır. Lakin iyulda Vaşinqtonda keçiriləcək görüşdən çıxacaq nəticə də İranın xeyrinə olmayacaq. Hətta bəzi ekspertlər İrana qarşı bəzi sərt addımlarını atılacağını istisna etmirlər.

Amma molla rejimi üçün açıq qalan tək məsələ ABŞ-da kimin seçiləcəyidir. Bu ilin noyabrında Ağ Evə kimin rəhbərlik edəcəyi məlum olacaq. Seçkilərə 5 aydan az vaxt qal-

caqların da qalib olmasını şərtləndirən faktor deyil. Çünki ABŞ-da seçkilərin taleyi bir anda dəyişə bilər. Yəni, yekun nəticə üçün gözləmək lazım gələcək".

Ekspertin fikrincə, molla rejiminin iki hədəfi var:

"Birinci hədəf budur ki, Pezeşkianı önə verib, 2016-cı ildəki kimi Qərblə ümumi razılaşma əldə edilməsinə nail olunacaq, sanksiyalar qismən yumşaldılacaq. Bu indiki məqamda Tehrana çox lazımdır. Alınarsa uğurları öz ayaqlarına yazacaqlar.

İkinci hədəf isə istər xarici siyasətdə, istərsə də bunun fonunda daxili iqtisadi zəifləmələr fonunda islahatçıların gözdə salınması prosesi start götürəcək. Yeni, bütün uğursuzluqlar islahatçıların ayağına yazılacaq. Bununla da molla rejimi "gördünüz, dəstəklədiyiniz, inandığınız islahatçılar ölkəni pis günə saldılar" təbliğatına başlayacaqlar. Bu, rejimə ona görə lazımdır ki, sağ təmayülün nüfuzunu artırabilin".

Fikrət Fəraməzoğlu Azərbaycan mediasında Məsud Pezeşkiyanın "millətçi", "Azərbaycan fədaisi" kimi təqdim olunmasını yanlış adlandırır:

"O, əslən azərbaycanlı olsa da, liberaldir və millətçi kəsimlə heç bir əlaqəsi yoxdur. Üstəlik, onun anası kürddür. Özü də açıq şəkildə bəyan edib ki, onun üçün fars, türk və ya kürdün arasında heç bir fərq yoxdur. Seçki ilə əlaqədar olaraq apardığı təbliğat isə sırf Güney Azərbaycan və Kürdüstan əhalisinin səslərini qazanmaq məqsədi daşıyır. Çünki İranda bu iki kontingent seçkilərin müqəddəratını müəyyən etmək gücündədir".

Politoloq Elxan Şahinoğlu da qeyd edib ki, İran Konstitu-

siyasına görə, xarici siyasətdə əsas söz sahibi prezident deyil, ali lider Xamenei və SEPAH-dır:

"Xarici və təhlükəsizlik siyasətini onlar müəyyənləşdirir. Azərbaycana qarşı ən çox təxribatçı açıqlamalar elə bu iki ünvandan gəlir. Ona görə də, Pezeşkianın və ya digərlərinin seçilməsinin vəziyyəti dəyişəcəyini düşünmürəm. Bəlkə də Pezeşkian İranın regional siyasətini dəyişmək istəyər. O, keçmiş çıxışlarında deyirdi ki, İranın Türkiyə və Azərbaycan siyasəti yanlışdır. Belə bir istəyi ola bilər. Amma prezident seçildəndən sonra onun bu istəyi yerinə yetirməsinə SEPAH və ali lider yaşıl işıq yandırarmı? Bu suala cavab vermək çətinidir".

Qeyd edək ki, seçkinin keçirildiyi vaxtda Ərdəbil şəhərində iki sosial media istifadəçisi həbs edilib. Bu barədə Ərdəbil əyalətinin Baş proku-

roru Calal Afaqi açıqlama verib. Afaqi həmin şəxslərin "yalan məlumat yaymaqla" seçki prosesinə təsir etmək istədiklərini iddia edib. O, seçkilərin təhlükəsiz şəraitdə keçirilməsinin hakimiyyətin qırmızı xətti olduğunu deyib. Saxlanılanlar barədə cinayət işi açıldığını bildiren Calal Afaqi onların kimliyi barədə açıqlama verməyib.

Axşam saatlarında İranda növbədənə prezident seçkilərində səsvermə vaxtı 2 saat uzadılıb. Bu haqda İranın Seçki Qərargahının sözcüsü Möhsün Eslami deyib.

Eslami ölkə üzrə səsvermə vaxtının yerli vaxtla saat 20:00-a qədər uzadıldığını açıqlayıb.

Bu səbəbdən qəzetimiz çapa gedənədək qalib namizədin kimliyi bəlli deyildi. Böyük ehtimalla qalib bu gün rəsmən açıqlanacaq.

□ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

DİM İlahiyyat Kollecinə qəbul olmaq istəyənlərə müraciət edib

Dövlət İmtahan Mərkəzi İlahiyyat Kollecinin Dini mənəvi xidmət ixtisasına qəbul olmaq üçün qeydiyyatdan keçən abituriyentlərə müraciət edib.

DİM-dən APA-ya verilən xəbəyə görə, abituriyentlər "İmtahana buraxılış vərəqəsi"ni çap edə bilərlər.

Dini mənəvi xidmət ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlərin müsahibədə iştirak etməsi üçün ərizə qəbulu 15-29 may tarixlərində aparılıb və müddət ərzində 26 nəfər qeydiyyatdan keçib.

Dini mənəvi xidmət ixtisası üzrə Dini-Psixoloji Komissiya 4 iyul 2024-cü il tarixində Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunda (ünvan: Bakı ş., Yasamal rayonu, Məhəmməd Naxçıvani küç., 29) fəaliyyət göstərəcək.

İştirakçılar saat 09:00-da şəxsiyyət vəsiqəsi və "İmtahana buraxılış vərəqəsi" ilə birlikdə imtahan binasının qarşısında olmalıdırlar.

Müsahibədə abituriyentin dünyagörüşü və dini bilikləri, dini baxışlar və dünyəvilik anlayışı, psixoloji parametrlərinin islamşünaslıq ixtisasına uyğunluğu, tolerantlıq və multikulturalizm təsəvvürləri yoxlanılacaq.

Müsahibədən uğurla keçən abituriyentlər ixtisas seçimi zamanı tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili səviyyəsinə aid digər ixtisaslarla yanaşı, Azərbaycan İlahiyyat İnstitutu yanında İlahiyyat Kollecinin Dini mənəvi xidmət ixtisasını da seçə bilərlər.

prezidentin vəziyyəti kəskin dəyişəcəyini gözləmək ən azı yaxın zamanda real deyil.

Ancaq Pezeşkiyanın seçilməsi İranda seçki demokratiyasının olması, xalqın narazılığının müəyyən qədər zəifləməsi və daxilə birliliyin güclənməsi baxımından İran üçün faydalıdır. Bu səbəbdən də ali dini rəhbərlik seçkilərdə daha çox kütləvi iştiraka çağırış edir", deyər siyasətçi qeyd edib.

Fikrət Fəraməzoğlu deyir ki, İranda prezidentləri tək cə xalq deyil, həm də ölkənin dini rəhbəri və SEPAH seçir:

"Bu seçim səsvermənin nəticələrindən asılı olmayaraq, onların iradəsinə tabedir. Hazırda istər dini rəhbər, istər-

iki sanksiyaın tətbiq ediləcəyi gözlənilir. Bu sanksiyalar İranın xarici ticarət dövryyəsinə, habelə silah sənayesinə ciddi problemlər yaradır. Elə Tehranın əsas narahatlığı da budur ki, həmin problemlərin öhdəsindən gəlməsi artıq mümkün-süzə çevrilib. Yəni, 45 ildir mümkün qədər sanksiyaların qarşısını alan İran, artıq yeni dönmə üçün bunun qarşısında dura bilmədiyinə fərqləndir.

Digər bir məsələ isə ABŞ və İsrail arasında iyulda keçiriləcək İranın nüvə proqramı ilə bağlı müzakirələridir. Bu ay üçün nəzərdə tutulan görüşün təxirə salınmasına səbəb İsrailin Qəzza və Rəfahda həyata keçirdiyi hərbi

masına rəğmən, Baydenin aqibətinin necə olacağı, respublikaçılardan Trampa və ya başqası ilə seçkiyə gedəcəyi məlum deyil. İranı narahat edən məsələ Tramp və ya onun yaxınlarından birinin seçiləcəyidir. Bu baş verərsə, sanksiyaların yumşaldılması üçün heç bir addım atılmayacaq. Üstəlik, daha ağır şərtlərin diktə etməsinə səbəb olacaq. Bu isə Tehranın ən arzulanmadığı məsələdir.

İndiki məqamda ABŞ-da demokratların respublikaçılara qalib gələ biləcəyini demək çətinidir. Xüsusən ABŞ-da iqtisadi nəticələr əhalini narahat edir. Xarici siyasətdə də durum elə də parlaq görünmür. Amma bütün bunlar respubli-

Ukrayna prezidenti Volodimir Zelenski Kiyevin iyulda konkret sülh planlarını təqdim edəcəyini bildirib. Bu barədə öz Telegram kanalında bildirib. Ukrayna liderinin sözlərinə görə, hazırda bu istiqamətdə iş gedir. “Və çox güman ki, iyula qədər hər şey hazır olacaq. Biz işçi qruplar hazırlayırıq”, - deyər Zelenski bildirib. Lakin o, Kiyevin hansı tədbirləri təklif etmək niyyətində olduğunu dəqiq açıqlamayıb. Danışqlar prosesinin intensivləşdirilməsinə necə kömək ediləcəyi də göstərilir. Prezident yalnız onu əlavə edib ki, Ukrayna müharibənin uzanmasını istəmir: “Döyüş meydanında çoxlu yaralı və ölümlərimiz var. Bir neçə ay ərzində həll planını masaya qoymalıyıq”.

Bu nə sülh planıdır, yaxud nəyin anonsudur? Ukrayna güzəştə hazırlanır, yoxsa vaxt udmaq və ya Rusiyanı çaşdırmaq üçün manevr edilir?

Maraqlıdır ki, məhz bu arada ABŞ müdafiə naziri Lloyd Ostin rusiyalı həmkarı Andrey Belousovla Ukraynadakı münaqişəni müzakirə edib. Bu barədə Pentaqonun mətbuat katibi Patrik Rayder bildirib.

“Ostin Rusiyanın müdafiə naziri Andrey Belousovla da telefonla danışdı. Söhbət zamanı [amerikalı] nazir Ukraynada davam edən münaqişə kontekstində əlaqə xətlərinin açıq saxlanması vacibliyini vurğulayıb”, - xəbərdə qeyd edilir.

Rusiyanın Ukraynaya hərbi təcavüzündən keçən 2 il yarım qədər bir müddətdə bu, müdafiə nazirləri səviyyəsində ilk belə təmasdır. Görəsən telefon danışığı hansı zərurətdən doğub? Zaman kimə işləyir?

Siyasi şərhçi Heydər Oğuz “Yeni Müsavat”a deyib ki, Zelenskinin “sülh planı” barədə danışması ilk növbədə ABŞ prezidentliyi uğrunda mübarizə aparən Co Bayden və Donald Tramp arasında baş tutan ilk debatla bağlıdır: “ABŞ-da aparılan rəy sorğusunda iştirak edənlərin 70%-ə yaxını Co Baydenin bu debatda rəqibinə uduzduğu

nu düşünür. Bu isə reyting baxımından onsuz da qabaqda olan Trampın seçilmək şansını daha da artırır. Trampın Ukrayna savaşına münasibəti isə bəllidir. Hətta dünənki debatda belə, Tramp Zelenskini “alverçi” adlandırdı, Vaşinqtonun bu adama niyə 200 milyard dollara yaxın vəsait verdiyini anlamadığını bildirdi. Onun iddiasına görə, Rusiya ilə ABŞ-ı okeanlar ayırır. Rusiya istəsə belə, ABŞ üçün təhdid ola bilməz. Əsl təhdid hədəfi Avropa olsa belə, onlar əllərini ciblərinə salmır, Rusiya ilə müharibənin bütün yükünü ABŞ çəkir. Hakimiyyətə gələcəyi təqdirdə Rusiya ilə dil tapıb müharibəni bitirəcəyinə ehtiyat vuran Trampın bu mesajlarından sonra Zelenski sülh variantı barədə düşünməli idi və görünən budur ki, düşünüb. Onun gələn ay sülh təklifi ilə çıxış edəcəyini bildirməsi də bunun göstəricisidir”.

Heydər Oğuz xatırladı ki, Trampın Ukrayna ilə bağlı sülh layihəsi əslində bəllidir. “Özü çıxışlarından birində qeyd etmişdi ki, hakimiyyətə gəldikdən sonra Ukrayna ilə Rusiya qarşısına təkliflər paketini qoyacaq. Rusiya əgər bu təklifləri qəbul etməsə, Ukraynanı daha ciddi dəstəkləyəcək və Rusiyaya ağır zərbə vurub masaya oturdacaq. Yox, əgər Ukrayna yola gəl-

Vaşinqton və Moskva arasında Ukrayna ilə bağlı ilk - gələn ay...

Politoloq: “Trampın mesajlarından sonra Zelenski sülh variantı barədə düşünməli idi”

Tərəflərin uzlaşa biləcəyi sülh paketlərindən birinin də “Koreya variantı” olduğunu düşünən Heydər Oğuz bu variantın ABŞ-ın da maraqlarına cavab verdiyini düşünür: “Koreya variantında tərəflər sadəcə uzunmüddətli atəşkəs elan edir və problem həllənmədən dondurulur. Açıq, bu variant Çinin “Bir Yol, Bir Kəmə” layihəsinin Şimal marşrutunun qarşısını kəsdiyi üçün Trampın növbəti hakimiyyəti üçün də məqbuldur. Çünki bu variantda problem diri tutulur, Avropanı Rusiya və Çinin təsir dairəsindən kənarda saxlayır. Nəticədə Avropa ABŞ-ın, Qlobal Cənub ölkələri isə Çinin və Rusiyanın himayəsində qalır. Beləcə, qütbləşmiş yeni dünyada ABŞ hegemoniyası özünü qoruyur. Əks halda, ABŞ-ın Çinin dünyaya yayılmasının qarşısını alması mümkün olmayacaq və qısa zaman ərzində dünyada Çin erası başlayacaq”.

□ **Elsən MƏMMƏDƏLİYEV,**
Musavat.com

Rusiyadakı azərbaycanlı miqrantlar Ukrayna cəbhəsində? - rəy

Hüquqşünas: “Əgər məcburidirsə, Azərbaycan hökumətinə şikayət etsinlər ki, müdafiə olunsunlar”

Rusiyada vətəndaşlıq almış və hərbi qeydiyyatdan keçməmiş 30 min keçmiş miqrant saxlanılıb. Bunu Rusiya İstintaq Komitəsinin sədri Aleksandr Bastrkin bildirib. Onun sözlərinə görə, saxlanılan 30 min keçmiş miqrantdan 10 min artıq xüsusi əməliyyat zonasına gedib. Bastrkin deyib ki, Rusiyada nə qədər miqrant olduğunu dəqiq bilmir: “13 və ya 14 milyon... əhəlinin sayına görə hər onuncu adam xarici vətəndaşdır”.

O, Rusiya ərazisində qeyri-qanuni qalmaya görə məsuliyyətin artırılmasını təklif etmək istədiyini söyləyib. Qeyd edib ki, bu, ağırlaşdırıcı hal olmalıdır. “Bu cür miqrasiya siyasəti və ekstremizmin artması yolverilməzdir, bu, milli təhlükəsizliyə təhdiddir” - İstintaq Komitəsinin sədri əlavə edib.

Bastrkinin dediyinə görə, 2024-cü ilin dörd ayında Moskva, Moskva vilayəti və Sankt-Peterburqa 3 milyona

yaxın miqrant gəlib. Bastrkin miqrasiya standartlarının sərtləşdirilməsini, sahibkarların miqrantların idxalının zəruriliyini əsaslandırmağı və qeyri-qanuni miqrant statusunun ağırlaşdırıcı hal kimi qəbul edilməsini təklif edib.

Əvvəllər İstintaq Komitəsinin rəhbəri hərbi xidmətdən yayınan əcnəbiləri əldə etdikləri

Rusiya vətəndaşlığından məhrum etməyə çağırışdı. Bastrkin həmçinin prioritet olaraq, vətəndaşlığa alınmış vətəndaşların müharibəyə göndərilməsini təklif edirdi. O qeyd edib ki, təkcə 2022-ci ilin birinci yarısında Tacikistan, Özbəkistan və Qırğızıstanın 60 mindən çox sakini Rusiya pasportu alıb.

Bastrkin vurğulayıb ki, onlar “yalnız hüquqlar deyil, həm də onları qəbul edən ölkəni qorumaq üçün konstitusiyaya vəzifəsi” əldə edirlər.

Bəs Rusiya vətəndaşı olmayan 10 min əmək miqrantı Ukrayna cəbhəsinə necə düşüb? Onların arasında yaqın ki, soydaşlarımız da var. Bu, könnüllü prosesdir, yoxsa?

Məlumat üçün deyək ki, “Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında” qanuna əsasən, vətəndaşlar, o cümlədən yeni pasport almış vətəndaşlar iki həftə müddətində yaşadıkları yer üzrə hərbi komissarlıqda hərbi xidmətə qeydiyyatdan keçməlidirlər. Keçən il Moskva və Sankt-Peterburq da daxil olmaqla Rusiyanın onlarla bölgəsində təhlükəsizlik qüvvələri hərbi qeydiyyatda olmayan Rusiya vətəndaşlığı olan əcnəbilərin müəyyən edilməsi üçün mütəmadi reydlər keçirməyə başladı. Həmin vətəndaşlar hərbi komissarlıqlara göndərildikdən sonra Müdafiə Nazirliyi ilə müqavilələr bağlayaraq cəbhəyə getməyə məcbur olublar.

Bundan əvvəl Çelyabinsk vilayətində onlarla miqrant sürücülük vəsiqələri ilə birlikdə hərbi komissarlığa çağırılıb. Rostov şəhərində də Rusiya vətəndaşları gecə klublarında və hostellərdə axtarışa verilib. Orada 35 nəfərin tutulduğu bildirilib. Onların hamısı hərbi komissarlıqlara göndərilib, 22 miqrant isə inzibati məsuliyyətə cəlb edilib. Rus mediasında o da qeyd edilir ki, Voronejdə “Fakel” stadionunun tikintisinə onlarla miqrant saxlanılıb. Növbə ilə hərəkət edən fəhlələrin əllərini qabaqdakının çiyinə qoymaq məcburiyyətində qalan görüntüləri nümayiş etdi-

lib. Onları polis və bir neçə kamuflyajlı şəxs müşayiət edib. Qeyd olunub ki, əvvəllər həmin tikinti sahəsində 15 miqrant da çağırış vərəqəsi alıb. İddia olunur ki, Rusiya ordusunda əsgər çatışmazlığı olduğuna görə boşluğu miqrantlar hesabına doldurmaq istəyirlər.

Hüquqşünas Əkrəm Həsənov mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”a fikirlərini bildirib: “Birinci onu deyim ki, həmin şəxslər Rusiya vətəndaşlığını qəbul etsinlər ki, Rusiya silahlı qüvvələrinin tərkibində iştirak etsinlər. Əgər Bastrkin bunu deyirsə, deməli həmin şəxslər Rusiya vətəndaşlığını qəbul edib. Bunu məcburi, yoxsa könnüllü etdirlərlər bu da məlum olublar. Ola bilər ki, desinlər ki burada yaşamağın qanunsuzdur, sənə qarşı sanksiya olacaq, seçimini et. Yəni belədirsə, bu məcburidir. Amma formal olaraq qəbul o Rusiya vətəndaşlığı qəbul etsin ki, onu hərbi xidmətə göndərsinlər. Əks halda mümkün deyil. Güman edirəm ki, orada azərbaycanlılar azdır. Daha çox Orta Asiya respublikalarının vətəndaşlarıdır. Bunlar təbii ki, Azərbaycan hökumətinə məlumat verməlidir, şikayət etməlidir ki, onları müdafiə etsinlər. Bildiyim qədər bizimkilər tərəfdən belə bir şikayət yoxdur”.

□ **Afaq MİRAYIQ,**
“Yeni Müsavat”

Torpaq Məcəlləsinə dəyişiklik ekspert və sahibkarları qane etmir

Mütəxəssislər deyir ki, bu, iri torpaq sahiblərinin mənafeyinə hesablanıb

Azərbaycan Milli Məclisi Torpaq Məcəlləsinə dəyişiklik edilməsini nəzərdə tutan qanun layihəsini qəbul edib. İctimaiyyətin geniş müzakirəsinə səbəb olan dəyişiklik kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlarda tikintinin aparılması, emal müəssisəsinin yaradılması prosesini asanlaşdırmaq məqsədi daşıyır. Belə ki, uzun illər boyudur kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların sahibi və ya icarədarı olan sahibkarlar həmin ərazidə emal müəssisələri və ya istehsalı dəstəkləyən digər tikintiləri aparmaq üçün böyük çətinliklərlə üzləşirlər. Mövcud Torpaq Məcəlləsi və digər qanunlar kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlarda tikintilərin aparılmasını qadağan edir, torpağın təyinatının dəyişdirilməsi isə çox uzun və çoxmərhləli prosedur tələb edir.

Torpaq Məcəlləsinə bu çətinlikləri aradan qaldıracaq dəyişiklikləri ehtiva edən sənəddə qeyd olunur ki, ölkədə kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlardan istifadənin səmərəliliyini yüksəltmək üçün kənd təsərrüfatı yerlərinin məqsədli təyinatının dəyişdirilməsinin çevik mexanizminin yaradılması, eləcə də kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlarda tikintilərin inşasının (quraşdırılmasının) tənzimlənməsi nəzərdə tutulur. Bildirilir ki, sənəd ölkə prezidentinin "Aqrar sahədə istehsal və emal sənayesinin inkişafına dair bir sıra tədbirlər haqqında" 15 iyul 2021-ci il tarixli fərmanı çərçivəsində hazırlanıb.

Təklif edilən dəyişikliyə əsasən torpaq sahələrinin mülkiyyətçiləri (onların razılığı ilə istifadəçiləri və icarəçiləri) yay və qış otlaqları, örüş və biçənək sahələri istisna edilməklə, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və emalı məqsədilə kənd təsərrüfatı yerlərinin məqsədli təyinatını dəyişdirmək imkanı əldə edə bilərlər. Həmçinin onların müərciəti əsasında bu barədə məlumatların daşınmaz əmlakın dövlət reyestrində qeydiyyatının aparılması təmin ediləcək. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların kateqoriyası daxilində (kateqoriyası gözlənilməklə) onların məqsədli təyinatının dəyişdirilməsi istehsalçıların mülkiyyətlərində (istifadəsində) olan kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlardan istifadəsinin səmərəliliyini yüksəldəcək, bu sahədə daha çevik mexanizmin yaradılması təmin ediləcək, həmçinin re-

yestrə qeydiyyatın aparılması ilə aidiyyəti orqanların əkinlərin (əkin altında olan torpaqların təyinatı) barədə məlumatlılıq səviyyəsi yüksəldiləcək.

Layihədə qeyd olunur ki, hazırda kənd təsərrüfatı yerlərindən birindən digərinə dəyişiklik etmək mürəkkəb bir mexanizmə tabe olduğundan mülkiyyətçilərin təsərrüfat fəaliyyətində tətbiqi çətinlik yaradır. Təklif olunan tənzimləmə torpaq istifadəçiləri üçün bu mexanizmi daha dəqiq tənzimləyir, torpaq balansının düyrüst məlumatlara sahib olmasını təmin etmək üçün isə bu barədə məlumatların daşınmaz əmlakın dövlət reyestrinə daxil edilməsi şərtini müəyyən edir.

Bundan başqa, Torpaq Məcəlləsinin 13-cü maddəsində ümumi şəkildə müəyyən olunur ki, kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlarda kənd təsərrüfatının səmərəli təşkil edilməsi üçün vacib olan müvafiq ekoloji və texniki tələblərə uyğun kommunikasiyalar, müvəqqəti tikililər və qurğular quraşdırmaq olar. Bu isə torpaqdan istifadəyə nəzarət çərçivəsində, o cümlədən istehsal və emal təyinatlı tikililərin aparılması, müvəqqəti tikililərin həyata keçirilməsi baxımından çətinliklər yaradır. Belə ki, tikintilərin aparılmasının qayda və şərtləri baxımından tənzimləmə mexanizmi olmadığından bu normanın icrasında problemlər yaranırdı.

Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlarda tikililərin aparılması ehtiyaclardan irəli gəlir və bu kənd təsərrüfatının inkişafı baxımından vacibdir. Bu məqsədlə kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlarda məlumatlandırma icraatı çərçivəsində müvəqqəti tikililərin inşa edilməsi həyata keçirilə bilər. Həmçinin kənd təsərrüfatı tə-

yinatlı torpaqlarda əsaslı tikililərin və qurğuların, habelə işçilərin (personalın) müvəqqəti yaşaması üçün yaşayış təyinatlı tikililərin inşa edilməsi və quraşdırılması Məcəllənin 13-1-ci maddəsinə uyğun təmin ediləcək.

Bununla da kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlarda məqsədli təyinat dəyişdirilmədən əsaslı tikililərin və qurğuların, habelə işçilərin (personalın) müvəqqəti yaşaması məqsədləri üçün yaşayış təyinatlı tikililərin inşa edilməsi və quraşdırılması həyata keçirilə bilər və bu proses Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinə əsasən tənzimlənəcək.

Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların xüsusi əhəmiyyətini, ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsindəki rolunu nəzərə alaraq əsaslı tikintilərin aparılmasının müvafiq tələb və mexanizmi yaradılır. Belə ki, bu tikililər sahəsi 5 hektardan az olmayan və vahid sərhəd daxilində yerləşən kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahələrinin (yay və qış otlaqları, ümumi istifadədə örüş sahələri istisna olmaqla) 1 faizindən artıq olmayan hissəsində inşa edilə və quraşdırıla bilər. Tikililərin inşa edilməsi və quraşdırılması torpaq sahəsinin mülkiyyətçisinin (onun yazılı razılığı ilə istifadəçinin və ya icarəçinin) müərciəti əsasında Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinə uyğun olaraq həyata keçiriləcək. Bu məqsədlər üçün torpaq sahəsinin kateqoriyasının və məqsədli təyinatının dəyişdirilməsi tələb olunmur.

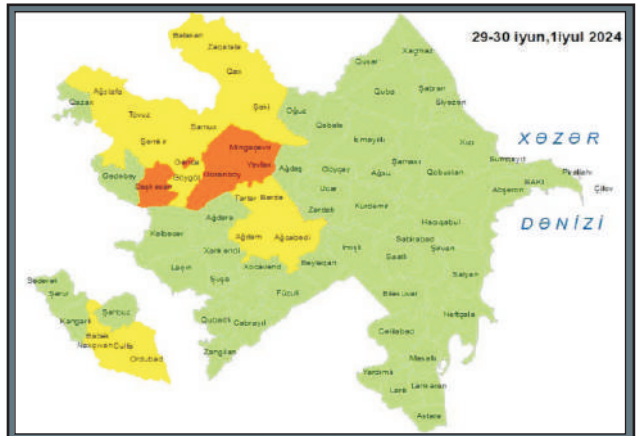
İstixanalar və suvarma infrastrukturunun inşası və quraşdırılması zamanı qeyd olunan torpaq sahələrinin minimum həddinə və tikinti əmsalının maksimum ölçülərinə dair məhdudiyyətlər tətbiq

edilmir. Belə ki, suvarma infrastrukturunu daha kiçik sahələrdə də quraşdırıla bilər.

Layihədə vurğulanır ki, bütlövlükdə qanun layihəsi kənd təsərrüfatı istehsalçıların və emalçıların müvafiq maliyyə resurslarına asan çıxışının təmin edilməsinə, infrastrukturun və aqrar biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılmasına istiqamətində işlərin sürətləndirilməsinə, kənd təsərrüfatının iqtisadiyyatın mühüm sahələrindən birinə çevrilməsinə, kənd təsərrüfatının davamlı inkişafına, dövlət xidmətlərinin optimallaşdırılmasına və səmərəli idarəetmə sisteminin qurulmasına, aqrar sahədə keyfiyyət dəyişikliyinə və emal sənayesinin inkişafına, kənd yerlərində əhalinin məşğulluq imkanlarının artırılmasına şərait yaradacaq.

Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsində layihələndirilən tikinti obyektinin tikinti layihəsində həmin obyektin inşası üçün müəyyən olunan faiz nisbəti nəzərə alınmaqla torpaq sahəsinin tələb olunan hissəsinin sərhədləri ayrıca göstəriləcək. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsinin tikinti əmsalına cəlb edilməsi və tikinti əmsalı tətbiq edilən torpaq sahəsi barədə məlumatlar daşınmaz əmlakın dövlət reyestrində və dövlət torpaq kadastrında saxlanılan məlumatlara əlavə edilməsi üçün tikintiyə və istismara icazə verən orqan (qurum) tərəfindən daşınmaz əmlakın dövlət reyestrinə ötürüləcək.

İnşasına yol verilən tikinti obyektlərinin kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və emalı məqsədləri üçün istifadəsi halları istisna olmaqla, torpaq sahəsinin kateqoriyası dəyişdirilmədən digər məqsədlər üçün istifadəsinə və istismar təyinatının dəyişdiril-

Güclü küləklə bağlı sarı və narıncı xəbərdarlıq verildi

İyunun 29-dan iyulun 1-i axşamada bölgələrdə gözlənilən güclü küləkli hava şəraiti ilə bağlı Milli Hidrometeorologiya Xidməti tərəfindən sarı və narıncı xəbərdarlıq verilib. Xidmətdən APA-ya verilən xəbəre görə, sarı xəbərdarlığa uyğun olaraq Ağstafa, Şəmkir, Tovuz, Samux, Bərdə, Tərtər, Göygöl, Ağdam, Ağcabədi, Balakən, Zaqatala, Şəki, Qax, Naxçıvan MR-da şərq küləyi əsəcək və küləyin sürəti 13.9-20.7 m/san təşkil edəcək.

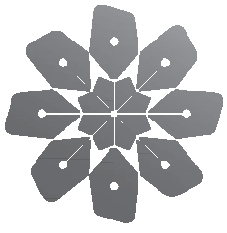
Narıncı xəbərdarlığa əsasən Naftalan, Goranboy, Gəncə, Yevlax, Mingəçevir, Daşkəsən rayonlarında şərq küləyinin əsəcəyi və küləyin sürətinin 20.8-28.4 m/san olacağı gözlənilir.

məsinə yol verilməyəcək.

Bir çox sahibkarlar və mütəxəssislər kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlarda tikinti aparılması prosesinin asanlaşdırılmasını nəzərdə tutan dəyişikliyin iri sahibkarların mənafeyinə xidmət etdiyini, orta və xırda sahibkarların ondan bəhrələnmə bilməyəcəyini bildirirlər. İqtisadçı-ekspert Rövşən Ağayevin sözlərinə görə, Azərbaycanda kənd ərazilərində sənaye təyinatlı torpaqlar olmadığı üçün bölgələrdə sahibkarlıq təşəbbüsü olan insanların hətta öz istehsal ələdikləri məhsulları emal edən kiçik ölçülü (məsələn 150-200 kv/metr) ərazisi olan istehsal binaları tikmək imkanı yoxdur: "Uzun illər idi müstəqil ekspertlər təklif edirdi ki, pay torpağı olanlara öz torpaqlarının kiçik bir hissəsində (məsələn, torpaq sahəsinin 2-3 faizindən çox olmayaraq) emal məqsədli tikinti aparmağa icazə verilsin. Hökumət bu addımı atdı, amma yalnız 5 hektardan çox torpağı olanlar bu in-

kandan yararlanıb. Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahəsinin 1 faizlik hissəsində sənaye təyinatlı tikinti aparmaq mümkün olacaq. Yeni 50 000 kv/metrlik hissənin 500 kv/metrində emal müəssisəsi tikmək olacaq. Amma bir reallıq var ki, Azərbaycanda torpaq sahiblərinin ən azı 75-80 faizi 2-3 hektar və daha az torpağı olanlardır. Bu o deməkdir ki, hökumətin son qərarından iri mülkiyyətçilər bəhrələnməyəcək. Onsuz da iqtisadiyyatı tamamilə monopol və iri sahibkarlığın cəngində olan ölkədə açılan hər yeni imkan da onların maraqlarına xidmət edir".

Ekspert hesab edir ki, 5 ha-dan az torpağı olan sahibkarlara da emal müəssisəsi qurmaq üçün icazə verilməlidir: "Məsələn, 2 ha torpağın 1 faizi 200 kv/metr deməkdir. Niyə burda da 100-150 kv/metr ölçüdə bir emal müəssisəsi tikmək mümkün olmasın? Yaxud 2 qonşu və həməsinin 2 ha torpağı var, torpaqlarını birləşdirmədən ortaq emal müəssisəsində öz bacarıqlarını sınaq istəyirlər. Niyə bunlara oxşar imkan tanınmasın?"

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

Azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın təşviqi

Azərbaycanda bərk tullantıların toplanması, təkrar emalı və utilizasiyası sahəsində problemlər uzun illərdir aradan qaldırılmır. Ölkə ərazisində yalnız Bakı şəhərində əmələ gələn bərk tullantıların toplanaraq çeşidlənməsi, təkrar emalı həyata keçirilir. Bu proses paytaxtda yaranan tullantıların hamısını əhatə etmir. Regionlarda isə tullantılarla bağlı vəziyyət çox kəskin olaraq qalır: kəndlərdə, rayonlarda tullantılar açıq şəkildə torpağa atılır. May-iyun aylarında çay daşmaları zamanı yaranan mənzərə regionlarda tullantılarla bağlı vəziyyətin nə qədər acınacaqlı olduğunu açıq şəkildə ortaya qoydu.

Dünya təcrübəsində tullantıların təkrar emalı kifayət qədər gəlirli bir sahə kimi önə çıxmaqdadır. İnkişaf etmiş ölkələrdə bu sahədə yeni texnologiyaların tətbiqi ilə böyük nailiyyətlər əldə edilib. Azərbaycan isə tullantıların idarə olunması sahəsində ciddi uğurun əldə olunduğunu söy-

nub, 8,5 faizi zərərsizləşdirilməsi məqsədilə poliqonlara daşınıb, 47,1 faizi isə müəssisələrdə qalıb.

Rəsmi statistikanın açıqladığı rəqəmləri əksər ekspertlər real hesab etmirlər, çünki regionlarda yaranan tullantıların idarə olunması vəziyyəti acınacaqlıdır.

ləmək mümkün deyil.

Azərbaycan Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən 2023-cü ildə ölkədə 4086,1 min ton tullantı əmələ gəlib. Bunun 66,6 faizini bərk məişət tullantıları, 33,4 faizini isə müəssisələrin istehsal fəaliyyəti nəticəsində yaranmış müxtəlif növ tullantılar təşkil edib.

Ötən il yaranmış 2719,6 min ton bərk məişət tullantılarının 79,4 faizi zərərsizləşdirilməsi məqsədilə poliqonlara daşınıb, 19,5 faizi enerji əldə edilməsi məqsədilə istifadə olunub, 1,1 faizi ölkə daxilində satılıb. Məişət tullantılarından istifadə hesabına 223,0 milyon kVt saat və ya 2022-ci ilə müqayisədə 8,6 faiz çox elektrik enerjisi istehsal edilib.

Sənayedə və iqtisadiyyatın digər sahələrində əvvəlki illərdə yaranan qalıqlar daxil olmaqla, ötən il istehsalat tullantılarının 22,9 faizi müəssisələrdə xammal kimi istifadə edilib, 19,9 faizi ölkə daxilində satılıb, 1,6 faizi ixrac olu-

Tədqiqatçı deyir ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə bu sahəyə xüsusi diqqət yetirilir. Həmin ərazilərdə tullantıların idarə olunması Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Təmiz Şəhər" ASC-yə həvalə edilib. Sərəncamla qurumun fəaliyyət dairəsi genişləndirilib və işğaldan azad edilən Şuşa şəhərinin ərazisində bütün bərk məişət tullantılarının yığılması, daşınması, yerləşdirilməsi və zərərsizləşdirilməsi ona tapşırılıb.

ASC-nin İdarə Heyətinin sədri Etibar Abbasovun verdiyi məlumata görə, Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində tullantıların idarə edilməsi üzrə strategiyasının hazırlanması istiqamətində iş aparılır: "Bu sənəd ölkə üzrə artıq hazırlanıb, 8 regional poliqonun, 38 yükləmə-boşaltma məntəqəsinin yaradılmasını nəzərdə tutur. Bununla belə, işğal altında olan ərazilər azad olunduqdan sonra hökumətə müraciət olundu və Baş nazirin sərəncamı ilə komissiya yaradıldı. Həmin komissiya çərçivəsində də qeyd olunan ərazilər üzrə kiçik plan hazırlanıb. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə tullantıların idarə edilməsi üzrə strategiyanın aparılması və vəziyyətin qiymətləndirilməsi üçün məsləhətçi şirkət seçilib. Gələcəkdə həmin strategiyanın ölkə üzrə ümumi strategiyaya inteqrasiyası nəzərdə tutulur, bu istiqamətdə də iş aparılır".

İqtisadiyyat

ÜSAVAT
N 111 (8484) 29 iyun 2024

Qarabağda tullantılar çay yataqlarına tökülməyəcək

İşğaldan azad olunan ərazilərdə tullantıların müasir dünya təcrübəsinə uyğun idarə olunması siyasəti yürüdülecək

rəncamı ilə komissiya yaradıldı. Həmin komissiya çərçivəsində də qeyd olunan ərazilər üzrə kiçik plan hazırlanıb. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə tullantıların idarə edilməsi üzrə strategiyanın hazırlanması məqsədi ilə monitorinqin aparılması və vəziyyətin qiymətləndirilməsi üçün məsləhətçi şirkət seçilib. Gələcəkdə həmin strategiyanın ölkə üzrə ümumi strategiyaya inteqrasiyası nəzərdə tutulur, bu istiqamətdə də iş aparılır".

infrastrukturunun yaradılması məqsədilə Regional Strategiya hazırlanıb. Onun sözlərinə görə, istehsal müəssisələrinin də tullantıların düzgün idarə edilməsində böyük məsuliyyəti var: "İstehsalçının genişləndirilmiş məsuliyyəti (İGM) konsepsiyası, məhsulun həyat dövrünün bütün mərhələlərində istehsalçının məsuliyyətini əhatə edir. Bu, məhsulun dizaynı, istehsalı, istifadəsi və son olaraq, tullantı kimi idarə olunmasını nəzərdə tutur. Azərbaycanda bu mexanizmin tətbiqi məqsədilə qanunvericilik bazası təkmilləşdirilir".

M.Babayev bildirib ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə tullantıların müasir idarəetmə sisteminin qurulması üzərində fəal şəkildə iş aparılır: "Bu, yenidənqurma prosesinin vacib bir hissəsidir. Qarabağda müasir tullantıların yığılması, çeşidlənməsi və təkrar emalı infrastrukturunun yaradılması bizim əsas prioritetlərimizdəndir. Bu məqsədlə Regional Strategiya hazırlanıb".

Nazir vurğulayıb ki, işğal dövründə bina və tikililərin dağıdılması nəticəsində çoxlu tikinti-söküntü tullantıları yaranıb: "Bu tullantıların müasir şəkildə idarə olunması və xammal kimi təkrar istifadəsi vacibdir. Ağdam rayonunda bərpası planlaşdırılan kəndlərdə pilot layihələr həyata keçirilir. Lakin bu ərazilərdə intensiv bərpa-quruculuq işləri aparıldığı üçün özəl sektorun diqqətinin artırılması vacibdir. Bu prosesin başlanmasında UNEP-in dəstəyini xüsusi qeyd etmək istərdik".

Açıqlamalardan görünür ki, işğaldan azad olunan ərazilərdə tullantıların müasir dünya təcrübəsinə uyğun idarə olunması siyasəti yürüdülecək. Bu isə hər şeydən əvvəl bölgədə yüzlərlə yeni iş yeri deməkdir. Ümid etmək olar ki, Qarabağda yaradılan mexanizm digər bölgələrə də tətbiq olunacaq.

■ Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"

Elan:

Bakı şəhəri Binə qəsəbəsində yerləşən 136 saylı tam orta məktəbin şagirdi Qədimov Tural Babaş oğluna verilmiş attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Külli miqdarda narkotikin ölkəmizə keçirilməsinin qarşısı alındı

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti və Baş Prokurorluğunun birgə keçirdiyi əməliyyat-axtarış və istintaq tədbirləri nəticəsində İran İslam Respublikası vətəndaşlarının Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikasının mühafizə olunan dövlət sərhədini pozub xüsusilə külli miqdarda narkotik vasitəni ölkəmizə keçirmələrinin qarşısı alınıb.

Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) Mətbuat Mərkəzi məlumat yayıb.

Belə ki, iyunun 24-də gecə saat 23 radələrində Xəzər dənizində Sumqayıt şəhəri və Yaşma qəsəbəsi istiqamətində hərəkət edən qayıqlara Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi qulluqçuları tərəfindən "DAYAN" komandası verilməsinə baxmayaraq, verilməmiş əmrə tabe olmayaraq, qayıqlarında özləri ilə gətirdikləri narkotik vasitələri suya ataraq qaçmağa çalışan İran İslam Respublikasının vətəndaşları 1983-cü il təvəllüdlü Nuri Əbrunten, 1984-cü il təvəllüdlü Bəhmən Kəseb və Aunəq Abdurəhim (yaralı halda) təqibəmə əməliyyatı zamanı ələ keçirilib.

Eyni zamanda həmin vaxt həyata keçirilən əməliyyat-axtarış tədbirlərinin davamı nəticəsində Yaşma qəsəbəsi ərazisində Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olan 2 nəfər mülki şəxs - 1982-ci il təvəllüdlü Elxan Əliyev və 1976-cı il təvəllüdlü Esmira Məmmədovanın şübhəli şəkildə dəniz sahili və suyun içində fənlərlə işarə verərək olduqları yeri bəyan etmələri aşkar edilib və onlar saxlanılıb.

Həyata keçirilmiş davamlı əməliyyat-axtarış tədbirləri zamanı İran İslam Respublikası vətəndaşları Bəhmən Kəseb, Aunəq Abdurəhim və Nuri Əbrunten tərəfindən qaçaqmalçılıq yolu ilə Azərbaycan Respublikasına gətirilmiş narkotik vasitə olan çətənə bitkisi - 4 ədəd müxtəlif rəngli torbalarda təxminən 165 kiloqram çəkiddə Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, Novxanı qəsəbəsi yaxınlığında aşkar edilərək götürülüb.

Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsində başlanmış cinayət işi üzrə 27.06.2024-cü il tarixdə Bəhmən Kəseb və Nuri Əbrunten Cinayət Məcəlləsinin 206.3.2, 234.4-1 və 318.2-ci (Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədini qanunsuz olaraq keçmə) maddələri ilə, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları 1982-ci il təvəllüdlü Elxan Əliyev və 1976-cı il təvəllüdlü Esmira Məmmədovaya isə Cinayət Məcəlləsinin 32.5, 206.3.2 (qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən qaçaqmalçılığa köməklik) və 234.4-1-ci (narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi xüsusi külli miqdarda törədildikdə) maddələri ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb olunaraq, müstəntiqin vəsatəti və ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorun təqdimatı əsasında Bakı şəhəri Binəqədi Rayon Məhkəməsinin həmin tarixli qərarı ilə barələrində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Aunəq Abdurəhim hazırda Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi qulluqçularının xüsusi müşahidəsi altında saxlanmaqla xəstəxanada müalicəsi davam etdirilir.

Cinayətin digər iştirakçılarının ifşa olunmaları istiqamətində zəruri əməliyyat-axtarış və istintaq tədbirləri davam etdirilir.

İbtidai istintaqın gedişi və nəticəsi barədə ictimaiyyətə əlavə məlumat veriləcəkdir.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Dünya SAKİT

Almaniyada keçirilən futbol üzrə Avropa Çempionatının birinci mərhələsi arxada qaldı. İlk "ələnmə"dən sonra 16 komanda qısa puzadan sonra 1/8 finalda mübarizəni davam etdirəcək. Onların arasında qardaş Türkiyənin millisi və nə qədər sensasion olsa da, ilk dəfə yarışmada çıxış edən və Portuqaliyanı məğlub edib növbəti mərhələyə çıxan Gürcüstan da var.

Məlumat üçün bildirik ki, 1/8 final mərhələsi bu gün start götürəcək. Günü iki oyunu var. Bakı vaxtı ilə saat 20:00-da İsveçrə-İtaliya, 23:00-da Almaniya-Danimarka qarşılaşmaları baş tutacaq.

İdman proqnozları özünü nə dərəcədə doğruldur? Çempion "16-lar"dan hansı biri olacaq? İki qonşumuz - Türkiyə və Gürcüstanın yığması hara qədər gedə biləcək?

Böyük Quruluş Partiyasının sədri, deputat Fazil Mustafa bu mərhələnin türklər və gürcülər üçün çox çətin keçəcəyini qeyd etdi: "Məncə, hər

"16-lar"dan biri də Türkiyə -

AÇ-24-də çempionluq şansları...

İndi nəhənglərin döyüşü başlayır...

maz. Sonrakı mərhələlərdə irəliləmək çox çətinidir. Qrup mərhələsində oyunlar ümid vermədi. Amma bütün hallarda yarımfina, 1/8 mərhələlərini proqnozlaşdırmaq çətin olur. Bu gün kimin şansının daha çox olacağını, kimin fədakarlıq edəcəyini proqnozlaşdırmaq olmur. Lakin deyə bilərəm ki, Türkiyə və Gürcüstanın rəqibləri bütün parametrlərdə hər iki millidən güclüdür. Hansı komandanın çempion ola biləcəyinə gəldikdə isə, hesab edirəm ki,

apanıldıqda futbolun inkişafı da mümkündür. Hesab edirəm ki, Gürcüstan yığmasının maksimum gələ biləcəyi yer 1/8 final mərhələsidir. İspanlara qarşı oyunda onların şanslarını minimal hesab edirəm. Lakin buna baxmayaraq Gürcüstan millisi tarix yazmağı bacardı və ölkəsinə baxı uca geri dönəcəklər. O ki qaldı qardaş Türkiyə yığmasına, onlar qrupdakı oyunlarda xeyli çətinlik çəksələr də düşünürəm ki, 1/2 final mərhələsinə qədər gələ bilirlər.

Tanınmış idman yazarı Natiq Muxtarlı bu mərhələdə çox maraqlı və nəticəsi sensasiya sayılacaq oyunların baş tutacağını bildirdi: "Avropa çempionatının qrup mərhələsi demək olar ki, sensasiyasız bitdi. Favorit göstərilən bütün komandalar 1/8 finala vəsiqə qazanıbsa, hər hansı sensasiyadan danışmağa dəyməz. Gürcüstan yığmasının da 16 komanda arasında olmasına təəccüblənməyək. Bu qrupda Portuqaliya aşkar favorit idi və

Bakıda bazarda gənc oğlan qətlə yetirildi

Bakının Sabunçu rayonunda 31 yaşlı oğlan ürayindən bıçaqlanıb. APA xəbər verir ki, hadisə Sabunçu bazarında qeydə alınıb. Belə ki, 1993-cü il təvəllüdlü Əhmədov Rəsim Etibar oğlu bazarda tənisi ilə mübahisə zamanı ürayindən bıçaqlanıb. O, aldığı xəsarətlərdən elə hadisə yerində ölüb.

İyunun 28-də saat 01 radələrində paytaxtın Sabunçu rayonunda 1993-cü il təvəllüdlü Əhmədov Rəsim Etibar oğlunun desici alətlə qətlə yetirilməsi barədə polisə məlumat daxil olub.

DİN-in Mətbuat Xidmətindən bildirilib ki, cinayət əməlini törətməkdə şübhəli bilinən 1987-ci il təvəllüdlü Əliyev Vüqar Əjdər oğlu polis əməkdaşları tərəfindən keçirilən tədbirlərlə saxlanılaraq istintaqa təhvil verilib.

Araşdırma aparılır.

iki komandanın 1/8 mərhələsini keçməsi olduqca çətin olacaq. Çünki rəqiblər kifayət qədər güclüdür. Xüsusilə, Avstriya çox güclü komandadır. Bu cür oyunları bir az proqnozlaşdırmaq çətin olur. Amma Gürcüstanın İspaniyanı keçəcəyini zənn etmirəm. Portuqaliya ilə oyunda portuqallar problemlərini həll etdiyinə görə, oyuna o qədər də səy göstərmədi. Zədə almamaq və başqa məsələlərə görə Portuqaliya oyuna ciddi yanaşmırdı. Amma bütövlükdə 1/8 mərhələsinə çıxmaq hər iki komanda üçün böyük uğurdur. Xüsusilə, Türkiyə millisinin belə bir oyunla mərhələ adlaması gözənilmirdi. Amma bu mərhələnin nəticəsini də birmənalı bilmək ol-

bu elə ev sahibi Almaniya da ola bilər. Çünki, doğma divarlar arasında daha çox bu imkana sahibdir".

AĞ Partiya başqanının müavini Kamran Məmmədli qardaş Türkiyə barədə bir az ümidli danışdı: "Əlbəttə ki, Gürcüstan yığmasının 1/8 final mərhələsinə yüksəlməsi gözənilməz olsa da, bu daha çox illər ərzində gürcü futboluna edilən yatırımların, digər idman siyasətinin aparılmasının nəticəsidir. Bu gün Gürcüstan millisində futbol oynayan və Portuqaliya kimi komandanı məğlub edən futbolçular 11 il əvvəl Ronaldonun da açılışına gəlmiş Dina-mo Tbilisi futbol akademiyasının yetirmələridir. Demək ki, düzgün idman siyasəti

Türkiyə millisini 2002-ci ildə dünya üçüncüsü olarkən də, 2008-ci ildə Avropa Çempionatının yarımfina mərhələsinə yüksəlarkən də qrup mərhələsində xeyli çətinliklərlə üzləşmişdi. Xatırlayırsızsa, 2008-ci ildə Türkiyə yığması eynən indiki kimi Çexiya komandası ilə qarşılaşmış, oyunun 75-ci dəqiqəsinə qədər çox zəif çıxış edərək 2-0 məğlub olurdu. Lakin oyunun son 15 dəqiqəsində 3 qol vuraraq əzmkar qələbə qazanmışdı. Məhz bu çətin qrup mərhələsi oyunlarından sonra Türkiyə millisini tarixi uğura imza ataraq yarımfina mərhələsinə qədər yüksələ bildi. Hesab edirəm ki, bu dəfə də Türkiyə millisini ən azından eyni uğura imza atacaq".

proqnozlar özünü doğrultdu. Portuqallar rahat şəkildə qrupda birinci yeri tutdular. Qalan 3 komanda bərabər səviyyəli idi ki, burada da bürəyən Çexiya oldu. Amma çexlər Türkiyə ilə 10 nəfərlə qalmasıyadılar, bəlkə də, pley-offa adlayardılar. Təəssüflə deməliyik ki, Türkiyə yığması yenə də bəxt hesabına pley-offa vəsiqə qazandı. Çexiya ilə oyunda da ənənəvi problemlər özünü göstərdi: fərdi oyuna meyillilik, müdafiə xəttində ciddi boşluqlar. Çexiya ilə oyunda gəldiyim nəticə belə oldu: Türkiyə yığmasında müasir futbol anlayışının, onun şərtlərinə uyğun oynayan cəmiyyəti bir futbolçu var: Hakan Çalhanoglu. O da, təəssüf ki,

Avstriya ilə oyunda cəzalı durumda olduğu üçün oynama-yacaq. Avstriya isə qrup mərhələsində parlaq oyun göstərdi. Bu yığma hücumda xüsusən öldürücüdür. Türkiyə isə müdafiədə xüsusən zəifdir. Öldürücü hücum zəif müdafiəyə qarşı: nə baş verəcəyini təsəvvür etmək olmur. Türkiyə yığması yenə də meydana rəqibə böyük boşluqlar verəcək? Verəcəksə, çox çətin olacaq. Avstriya ilə oyunda möcüzəyə ümid etmək yersizdir, yalnız ağıllı futbolçular yığmasıdır. Mentaliteti isə 2-3 gün ərzində dəyişmək çətinidir.

İndi nəhənglərin döyüşü başlayır. Görək Fransa, İngiltərənin əsl potensialı nədir. Bundan sonra az qüvvə sərf etməklə qalib gəlmək mümkün olmayacaq. Hələ də o qənaətdəyəm ki, çempionatın əsas favoriti İspaniyadır. Bu komanda böyük ehtimalla, 1/8 finalda aşırı qüvvə sərf etməyəcək. Gürcüstan artıq tarix yazıb və özləri də anlayırlar

ki, İspaniya onların girecəyi kol deyil. Sadəcə prestij üçün oynayacaqlar. İsveçrə İtaliyanı mübarizədən kənarlaşdırmaq iqtidarındadır, sadəcə maksimum soyuqqanlı olmalıdırlar. Çünki ənənə davam edir: İtaliya yenə də qrupdan zor-bəla çıxıb. Adətən belə olanda, İtaliya sona qədər davam edir. Ənənə bu dəfə də təkrarlana bilər. İngiltərə qrupluqlar verəcək? Verəcəksə, Bundan sonra futbola köklənə biləcəklər? Ritmi tutmaya da bilirlər. Bu yanaşma Fransaya da aiddir. Almaniya üçün də çətin sınaq var, 1/8 finalda. Danimarka olduqca dişli komandadır. 1/8 finalda sensasiya hansı cütlüklərdə ola bilər? Düşünürəm ki, Belçika toparlansa Fransanı, İsveçrə İtaliyanı, Danimarka isə Almaniyanı bürəddə bilər. Bu üç qarşılaşmadan heç olmasa birində sensasiya yaşanması ehtimalı böyükdür. Baxmayaraq ki, İtaliyanın bu oyunla ? finala adlamasının özü də sensasiya sayılacaq. Bir sözlə, Avropa çempionatı indi başlayır. Bundan sonra taktika, zəka döyüşü də ön planda olacaq".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

ÜSAVAT

Son səhifə

N 111 (8484) 29 iyun 2024

Uşaqlarda baş ağrıları niyə yaranır?

Baş ağrısı ən çox görülməyən, lakin sağlamlıq problemlərindən biridir. Baş ağrısı təkcə böyüklərin deyil, uşaqların da şikayət etdiyi problemdir. Uşaq Nevrologiyası Mütəxəssisi dosent Hepsen Mine Serin bildirib ki, uşaqlarda baş ağrıları bir çox səbəbi var. Onun sözlərinə görə, uşaq tez-tez baş ağrılarından şikayətlənsə, gündəlik işlərini yerinə yetirməkdə çətinlik çəkir, məktəbə getmək istəmir və ev tapşırıqlarını yerinə yetirə bilmirsə, mütləq həkimə müraciət etmək lazımdır.

"Ailələrin diqqət etməli olduğu mühüm məqam isə başı ağrıyan uşağa ağrıkeçirici verməkdir. Çünki tez-tez istifadə olunan ağrıkeçiricilər uşaqlarda baş ağrıların daha uzun və şiddətli olmasına və müalicəsini çətinləşdirə bilər. Hər yaşda ola bilən miqren uşaqlarda da inkişaf edir və xüsusilə yeniyetməlik dövründə rast gəlinir. Migren kimi təkrarlanan baş ağrıları uşaqların həyat keyfiyyətinə mənfi təsir göstərə bilər. Uşaqlarda migren simptomları böyüklərdən bir qədər fərqli ola bilər. Adətən, böyüklərdən fərqli olaraq, ağrı başın hər iki yerinə təsir edə bilər. Yetkinlərdə olduğu kimi uşaqlarda da başgicəllənmə, işığa və qoxuya qarşı həssaslıq, görmə zəifliyi və yorğunluq kimi problemlər ola bilər".

Uşaqılıq dövründə baş ağrıları "ilkin" və "ikinci dərəcəli" baş ağrıları olaraq iki qrupa bölünür.

Birinci dərəcəli baş ağrıları: Migren və gərginlik adətən yeniyetməlikdə baş ağrıların ümumi səbəbləridir.

İkinci dərəcəli baş ağrıları: Bakterial infeksiyalar, burun tıxanlığı, diş kariyəsləri, görmə pozğunluğu, hipertoniya, beyin şişi, hidrosefali, beyin qanaması və kəllə-beyin travması nəticəsində yaranır.

Maldivdə prezidentinə cadu edən nazir tutuldu

Maldiv adalarında ətraf mühit, iqlim dəyişikliyi və enerji naziri Fatimat Şamnaz Əli Salem ölkə prezidentinə qarşı qara magiyadan istifadə etmək cəhdində ittiham edilib. Nazir Fatimat Şamnaz Əli Salem və daha iki nəfər ölkə prezidenti Məhəmməd Muizzaya qarşı cadugərlik etdikləri üçün həbs ediliblər. Məsələ ilə bağlı istintaq davam edir, işin təfərrüatı açıqlanmayıb.

Maldiv adaları iqlim qe tutur. Ada dövlətini əhəbörəni ilə bağlı bir çox tə edən su səviyyəsi yükproblemlərlə üzləşdiyi səli və bu səbəbdən artıq üçün Salem mühüm möv-əsrin sonuna qədər ölkə

yaşayış üçün yararsız hala düşə bilər. Məlumatla görə, Maldiv adalarında sehr təcrübələri geniş yayılıb ki, bunlar kimisə lənətləməyə və ya özünə cəlb etməyə imkan verir. Bu rituallardan siyasətdə də istifadə olunur. Belə ki, 2013-cü ildə Maldiv müxalifəti yerli hökumətə və polisə qarşı şər ruhlardan və lənətlənmiş toyuqdan istifadə etməkdə ittiham olunub.

Ölkədə sehrdən istifadəyə görə cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutulmur, lakin mövcud şəriət qanunlarına görə, sehrbaz və ya cadugər altı aylıq müddətə həbs edilə bilər. Maldiv adaları əhalisinin əksəriyyəti İslam dininə etiqad edir və burada cadugərlik böyük günah sayılır.

Gözlənilən maqnit qasırğası ilə bağlı xəbərdarlıq

Yunun 29-na keçən gecə planetdə maqnit qasırğası gözlənilir. Bu barədə Rusiya Elmlər Akademiyasının Kosmik Tədqiqatlar İnstitutunun Günəş Rentgen Astronomiyası Laboratoriyası və Günəş-Yer Fizikası İnstitutu məlumat yayıb. Geomaqnit qasırğasının gecə yarısı başlayacağı və səhərə yaxın bitəcəyi gözlənilir. Maqnit qasırğasının gücünün ən aşağı G1 səviyyəsində olacağı qeyd olunub.

2 il səhv müalicə etdilər, 6 yaşında saçları töküldü

2 il yarım müddətdə yanlış müalicə olunan uşağın saçları tökülüb. Türkiyənin Qaziantep vilayətində yaşayan 6 yaşlı Buğra Koçun getdikcə kökəldiyini və saçlarının töküldüyünü görən valideynləri uşağı başqa xəstəxanaya aparmaq qərarı alıblar. Məlum olub ki, uşaq iki ildir ki, yanlış müalicə olunur, onun revmatizmi var. Uşağın valideynləri həkimləri məhkəməyə veriblər.

Bunları bilirsinizmi?

- * Yayda saçlara çoxlu toz qonur. Bunun üçün baş şotkasına köhnə kapron corab dolayır, sonra darayır.
- * Tez-tez quruyan və qabıq verən dodaqlara 1%-li bor turşusu məhlulu çəkir və ya bitki yağı sürürlər.
- * Yanmış yerə yumurta ağında isladılmış əski qoyurlar. Bu ağrını azaldır və yara daha tez sağalır. Yanmış yerə tünd çay, marqanez məhlulu da qoymaq faydalı olur.
- * Yorğunluğu götürmək üçün ayaqları duzlu suyla vanna etməkdə fayda var.
- * Çatlamış dərinə qəhvə xıltı ilə ovxaladıqda əllərin dərisi yumuşaq və elastik olur.
- * Yatarkən başınızın altına hündür yastıq qoymayın, yoxsa boynunuzun dərisi qırışar.
- * Üzün dərisini çirkin göstərən ölmüş dəri toxumalarıdır. Vaxtaşırı bu toxumalardan azad olmaq lazımdır. Dəridə olan ölü toxumaları sərt liflərlə təmizləmək olmaz. Skrablar dərinin belə toxumalardan təmizləmək və yeni dərinin üzə çıxmasına şərait yaratmaq üçündür.
- * Ömrünü tamamlayan saçların 1-2%-nin töküldükdən sonra yerinə yeni tük gəlir.
- * Saç tökülməsinin qarşısını almaq üçün ilk növbədə onun əmələgəlmə səbəbini aradan qaldırmaq lazımdır.
- * Ayaq dırnaqlarında olan göbələklərdən xilas olmaq üçün alma sirkəsini ilıq suya töküb ayaqları vanna etmək lazımdır. Bu proseduru göbələk əlamətləri aradan qalxana qədər bir neçə dəfə etmək lazımdır.

Adana sakini güldüyü üçün dəfn mərasimlərinə buraxılmır

Məşhur türkəyalı aktyor Kamal Sunalın "Gülən adam" filmi Adana şəhərinin Kozan rayonunda gerçək olub. Şəhər sakini olan və təkər ustası işləyən 42 yaşlı Ali Tutar adlı şəxs Kamal Sunal kimi daim güldür. Evli və iki uşaq atası olan şəxs bölgədə "Gülən Ali" kimi tanınır. Onun həddindən artıq istilərə fikir vermədən daim gülmək işini görməsi hər kəsin diqqətini çəkir. Ali Tutar daim güldüyü üçün dəfn mərasimlərinə də buraxılmadığını deyir.

"Hər kəs gülmək üçün buraya yanımıza gəlir. Mənə "Gülən Ali Tutar" deyirlər. Hava çox isti olsa da, gülmürəm. İstidə gülmək məni yormur. Çənəm ağrırmı. 60 dərəcə istidə də işləyirəm. Mənim üçün fərqi yoxdur, heç əsəbiləşə bilmirəm", - deyər o bildirib.

"Ən çox dəfn mərasimlərində çətinlik çəkirəm. Yas mərasimlərinə çox getmirəm, cənəzlərdə də çox güldüyüm üçün özümə qadağa qoymuşam. Öz dəfn mərasimlərimizdən başqa insanların cənəzlərinə gedə bilmirəm. İnsanlar mənim yanıma təkər dəyişdirməkdən çox gülmək üçün gəlirlər", - deyər o qeyd edib.

Uzunmüddətli tənhalıq insult riskini artırır

Alimlər uzunmüddətli tənhalığın yaşlılarda insult riskini artırır biləcəyini aşkarlayıblar. Bununla bağlı Harvard Universitetinin Xalq Sağlamlığı Departamentinin tədqiqatçıları araşdırma aparıblar. Miçiqan Universiteti Sosial Araşdırmalar İnstitutunun apardığı tədqiqatın ilk mərhələsində heç vaxt insult keçirməmiş 50 və daha yuxarı yaşda olan 12161 insana insult riskini ölçmək üçün suallar verilib. 4 il sonra araşdırmanın ikinci mərhələsində 8936 nəfərin ötən dövrdə insult keçirib-keçməmələri ilə bağlı məlumatlar toplanıb.

Tədqiqatçılar iştirakçıları tənhalıq səviyyələrinə görə 4 qrupa ayıraraq son 4 ildə insult keçirmiş yaşlılar haqqında məlumatları müqayisə ediblər.

Onlar uzunmüddətli tənhalıq səbəbi ilə "xroniki tənhalıq yaşayanlar" qrupunda olanların insult keçirmə nisbətinin yalnızlıq səviyyəsi aşağı olanlara nisbətən 56 faiz daha yüksək olduğunu müəyyənləşdiriblər. Alimlər bu nəticələrin işığında uzunmüddətli tənhalıq yaşayanlarda "insult ehtimalını artırır risk faktorunu" ola biləcəyi qənaətinə gəliblər.

Araşdırmanın nəticəsi "eClinicalMedicine" jurnalında dərc olunub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: venimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dakika" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAVİ: 1.500